

**Social- og
Boligstyrelsen**

MODEL FOR

Forebyggelse og hånd-
tering af voldsomme
situationer og magt-
anvendelse på børne-
og ungehjem

April 2025

Viden til gavn

Indhold

1. Om modelbeskrivelsen.....	3
2. Modellen kort fortalt.....	7
3. Udvikling af et fælles børnesyn.....	10
4. Kerneelementer.....	15
Forebyggende praksis	
Kerneelement 1	16
Kerneelement 2	19
Kerneelement 3	23
Håndtering af voldsomme situationer og magtanvendelser	
Kerneelement 4	26
Kerneelement 5	28
Løbende opfølgning og læring af indsatsen	
Kerneelement 6	31
5. Organisatoriske forudsætninger	36
6. Kom godt i gang med modellen	41
BILAG 1	46

Publikationen er udgivet af:

Social- og Boligstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: info@sbst.dk
www.sbst.dk

Udgivet april 2025

ISBN: 978-87-85236-59-3

Download eller se publikationen på www.sbst.dk
Der kan frit citeres herfra med angivelse af kilde.

1. Om modelbeskrivelsen

Denne udgivelse beskriver en model for forebyggelse og håndtering af voldsomme situationer og magtanvendelser i arbejdet med børn og unge, der er anbragt på åbne børne- og ungehjem.

Modellen henvender sig til jer, der som ledere og medarbejdere på børne- og ungehjem har ansvaret for den daglige omsorg for børnenes og de unges trivsel og udvikling. Kendskabet til modellen er også relevant på strategisk niveau, fx for bestyrelsesmedlemmer eller ledelsesniveauet i kommunen, alt efter hvordan I er organiseret.

Modellen giver handlerettet støtte til at forebygge og håndtere voldsomme situationer og magtanvendelser på børne- og ungehjem. Den kan anvendes, uanset om årsagen til anbringelsen bunder i sociale problematikker eller i en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge.

Børn og unge på børne- og ungehjem skal, ligesom alle andre børn og unge, vokse op i et trygt hjem med voksne, der drager omsorg for dem og beskytter dem mod forhold, der kan skade deres sundhed, udvikling og trivsel. Der kan imidlertid nemt opstå uoverensstemmelser. Det kan komme til udtryk i konflikter mellem børnene eller de unge eller konflikter mellem børn eller unge og voksne. Nogle konflikter udvikler sig til voldsomme situationer, og i enkelte tilfælde ender det med, at de voksne griber ind ved brug af magt.

Hvorfor et fagligt fokus på forebyggelse af voldsomme situationer og magtanvendelser?

Erfaringer viser, at konflikter, voldsomme situationer og fysiske magtanvendelser i mindre eller større grad er en del af hverdagen på mange børne- og ungehjem,¹ og det præger trygheden og trivslen negativt hos de børn og unge, der bor der, og hos personalet.

De årsager og forløb, der ligger bag eskalerende konflikter, er ofte komplekse, og det stiller store krav til personalets personlige og faglige kompetencer og vurdering at håndtere voldsomme situationer, særligt hvis det ender med, at der må bruges magt. Det voksenansvar, I som ledere og medarbejdere har for børnene og de unge, kan indebære, at det er nødvendigt og berettiget, at I – af beskyttelseshensyn – undtagelsesvis bruger fysisk magt over for barnet eller den unge. Det gælder først og fremmest i forhold til at hindre barnet eller den unge i at skade sig selv eller andre. En magtanvendelse er dog kun lovlig og berettiget, hvis kriterierne for indgrebet er til stede, og hvis de generelle principper for magtanvendelse er iagttaget.

1. Rapport udarbejdet af Rambøll for Socialstyrelsen (2020). [Evaluerings af lov om voksensansvar for anbragte børn og unge](#). Socialstyrelsen.

Voksenansvarsloven fastsætter rammerne for personalets anvendelse af magt og andre indgreb i børnenes og de unges selvbestemmelsesret på børne- og ungehjem. Voksenansvarsloven rummer endvidere regler, der skal sikre børnenes og de unges retssikkerhed i forbindelse med magtanvendelse og andre indgreb.

GENERELLE PRINCIPPER FOR MAGTANVENDELSE – VOKSENANSVARSLovens § 7

Stk. 1. Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten på anbringelsessteder efter § 43, stk. 1, i barnets lov, må kun ske undtagelsesvis og må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk indsats.

Stk. 2. Forud for enhver form for magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal plejefamilien eller personalet afsøge alle muligheder for at opnå barnets eller den unges frivillige medvirken til en nødvendig foranstaltning.

Stk. 3. Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, skal disse anvendes.

Stk. 4. Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal udøves så skånsomt og kortvarigt, som omstændighederne tillader, og med størst mulig hensyn tagen til barnets eller den unges personlige integritet. Der skal endvidere i magtanvendelsen eller indgrebet tages hensyn til andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelse eller ulempe. Fiksering og ydmygende, hånende eller anden nedværdigende behandling er ikke tilladt.

OM FYSISK MAGTANVENDELSE

Tilladt fysisk magt efter voksenansvarsloven består af, at:

- føre barnet eller den unge væk fra en situation og til fx et andet rum.
- fastholde barnet eller den unge med armene, mens man står stille.

Det er ikke tilladt at fastholde barnet eller den unge ved at lægge sig oven på vedkommende, ligesom det ikke er tilladt, medmindre det drejer sig om et lille barn, at bære barnet eller den unge.

En fysisk magtanvendelse er et stort indgreb i et barns eller en ungs selvbestemmelsesret og ret til personlig integritet. Den er derfor som oftest en meget voldsom oplevelse for et barn eller en ung. Både voldsomme situationer og magtanvendelser kan også fremkalde traumereaktioner, som kan være genoplevelse af traumat, undgåelse af ting, der minder om traumat, og at barnet eller den unge er i øget alarmberedskab. Det kan bidrage til, at et barn eller en ung får mistillid til andre mennesker og omsorgspersoner i særdeleshed.

Det er derfor først og fremmest vigtigt at håndtere konflikter og forebygge, at de eskalerer og udvikler sig til voldsomme situationer og eventuelt resulterer i, at det bliver nødvendigt for personalet at anvende fysisk magt.

Modellen for forebyggelse og håndtering af voldsomme situationer og magtanvendelser henvender sig til alle åbne børne- og ungehjem. For uanset om voldsomme situationer er meget sjældne eller noget, der af og til forekommer hos jer, og måske i enkelte tilfælde gør det nødvendigt at anvende fysisk magt, så er det vigtigt at arbejde forebyggende i hverdagen og være forberedt, når en voldsom situation opstår.

Børn og unges trivsel er en vigtig del af det faglige arbejde på børne- og ungehjem. Når I arbejder med modellen for forebyggelse og håndtering af voldsomme situationer og magtanvendelser, arbejder I derfor samtidig med styrkelse af den generelle kvalitet i det faglige arbejde på børne- og ungehjem.²

OM MODELLENS UDVIKLING OG VIDENSGRUNDLAG

Initiativet *Forebyggelse af voldsomme situationer og magtanvendelse på børne- og ungehjem (2021-2024)* er gennemført af Social- og Boligstyrelsen i samarbejde med otte børne- og ungehjem. Formålet har været at udvikle en praksismodel, som kan understøtte arbejdet med at sikre en tryk hverdag uden tilspidsede og voldsomme situationer for børn og unge, der er anbragt på børne- og ungehjem. Modellen er udviklet på baggrund af eksisterende viden på området, bl.a. det sociale voksenområde, og er videreudviklet på baggrund af børne- og ungehjemmenes erfaringer med at implementere modellens elementer i egen praksis.

De Anbragtes Vilkår (DAV) og Landsorganisationen for sociale tilbud (LOS) har løbende bidraget til kvalificering af modellen. Afslutningsvis er modellen også kvalificeret ved Selveje Danmark, Foreningen Af Døgn- og Dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD), Institut for Sikkerhed (SIKK) og Sopra Konsulenterne.

Modellen er blevet evalueret af Social- og Boligstyrelsen og viden herfra har også dannet afsæt for den endelige modeludvikling.

Evalueringen kan findes på sbst.dk.

2. Social- og Boligstyrelsen har udarbejdet tre publikationer med anbefalinger til god kvalitet i anbringelsen. Find dem her: [Anbefalinger om den gode anbringelse](#)

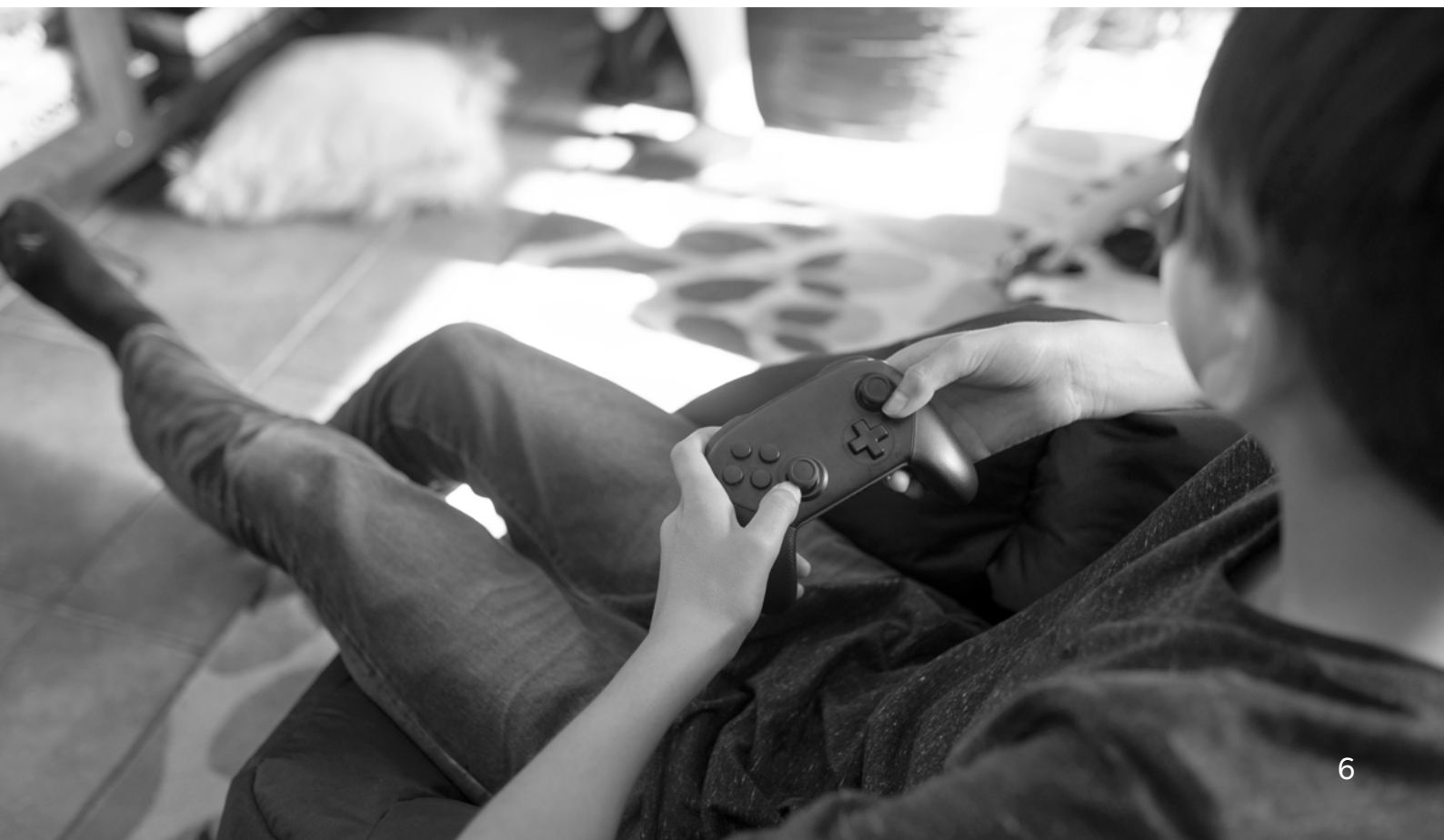

Modellen er udviklet, så den kan passe ind i forskellige pædagogiske rammer og metoder, fx mentaliseringsmodellen STORM, Feedback Informed Treatment (FIT) eller Kognitiv, Ressourcefokuseret og Anerkendende Pædagogik (KRAP). Enkelte af de deltagende børne- og ungehjem har arbejdet med Low Arousal 2 (LA2) i sammenhæng med implementering af modellen. LA2 er en af de metoder, som mere direkte understøtter arbejdet med forebyggelse og håndtering af voldsomme situationer og magtanvendelse på tværs af flere kerneelementer.

Læs om metoden her: [LA2 – Metodemanual til forebyggelse af vold og fremme af trivsel på botilbud](#)

Læsevejledning

- I kapitel 2 gives et kort overblik over den samlede model.
- I kapitel 3 beskrives et børnesyn, som understøtter arbejdet med forebyggelse og håndtering af voldsomme situationer og magtanvendelser, herunder hvordan I kan arbejde med jeres fælles børnesyn.
- I kapitel 4 gennemgås de seks kerneelementer, herunder den faglige begrundelse for hvert kerneelement, samt hvordan I kan arbejde med elementet i praksis.
- I kapitel 5 beskrives de organisatoriske forudsætninger for at lykkes med indsatsen.
- I kapitel 6 finder I en guide, som kan understøtte jeres opstart på arbejdet med modellen.

2. Modellen kort fortalt

Modellen bygger på en forståelse af, at god pædagogisk praksis er helt central i forebyggelsen af konflikter og voldsomme situationer. Jo bedre I som personale er til at møde børnene eller de unge på en fagligt velfunderet, inddragende og individuelt tilpasset måde, jo mindre er sandsynligheden for konflikter, som kan udvikle sig til voldsomme situationer. Modellen indeholder derfor dels et fokus på det pædagogiske arbejde med at forebygge voldsomme situationer og magtanvendelser i det generelle pædagogiske arbejde med børne- og ungegruppen, dels et fokus på at håndtere specifikke konfliktfyldte situationer, når de opstår, samt løbende at følge op på og drage læring af jeres praksis. Et systematisk fokus på læring i personalegruppen og sammen med børnene og de unge bidrager til, at I løbende kvalificerer jeres arbejde med at forebygge og håndtere voldsomme situationer og magtanvendelser.

Det bærende fundament for en forebyggende praksis er et **fælles børnesyn**, som er afgørende for at lykkes med arbejdet.

Derudover er der seks **kerneelementer**, som hver især udgør et fagligt fokusområde, som er særlig virksomt i indsatsen med forebyggelse og håndtering af voldsomme situationer og magtanvendelser. Endeligt indeholder modellen fem **organisatoriske forudsætninger**, som har afgørende betydning for at lykkes med at omsætte kerneelementerne i jeres praksis.

Den samlede model er illustreret i figuren.

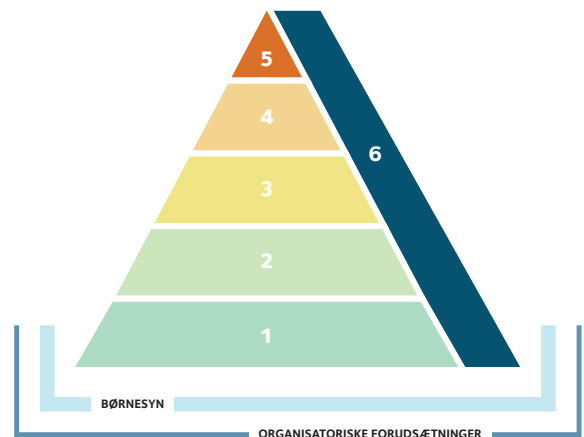
BØRNESYN

- Barnet eller den unge skal mødes med respekt for sin person og sine rettigheder.
- Anbragte børn og unge skal have omsorg og beskyttelse.
- Alle børn og unge har et udviklingspotentiale.
- Børn og unge har viden om sig selv og skal have medbestemmelse i eget liv.
- En magtanvendelse er den voksnes ansvar.

ORGANISATORISKE FORUDSÆTNINGER

- Børne- og ungehjemmet har en tydeligt defineret målgruppe, og medarbejderne har de rette kompetencer til at understøtte børnenes og de unges behov.
- Vikarer på børne- og ungehjemmet har opdateret viden om hvert barn eller ung og har kompetencer til at møde børnene eller de unge med tryghed og omsorg.
- Børne- og ungehjemmet har et trygt og motiverende arbejdsmiljø.
- Børne- og ungehjemmet har tryghedsskabende fysiske rammer.
- Børne- og ungehjemmet samarbejder med relevante lokale, regionale og nationale samarbejdspartnere.

Kerneelementerne er funderet på det fælles formulerede børnesyn og de organisatoriske forudsætninger. Kerneelementerne repræsenterer forskellige niveauer i det pædagogiske arbejde og trekanten illustrerer, hvor meget kerneelementet fylder i den pædagogiske indsats og hvor stor en del af børne- og ungegruppen, kerneelementet omfatter. Jo højere kerneelementet ligger i trekanten, jo færre børn eller unge er omfattet af elementet, og jo sjældnere vil der være behov for at anvende kerneelementet i hverdagen.

De to grønne elementer i trekanten (kerneelement 1 og 2) omhandler forebyggelse af voldsomme situationer og magtanvendelse. De angiver, at den væsentligste forebyggelse af voldsomme situationer og magtanvendelse sker i barnets eller den unges hverdagsliv. Her er særlig fokus på, at barnet eller den unge bliver set, hørt og involveret i små og store beslutninger i dagligdagen. Elementerne ligger nederst i trekanten, da det er den brede forebyggelse, der rummer alle børn og unge på børne- og ungehjemmet og foregår hele tiden.

De gule og orange kerneelementer ligger længere oppe i trekanten, og her er tale om praksis, som er rettet mod konkrete konfliktprægede situationer. Det gule element (kerneelement 3) omhandler fortsat forebyggelse, men med et fokus på at identificere og håndtere mere konkrete og aktuelle belastninger, som kan forårsage mistrivsel.

De øverste orange elementer (kerneelement 4 og 5) omhandler direkte håndtering af konkrete konflikter, voldsomme situationer og magtanvendelser. Her er fokus på henholdsvis at undgå, at en konflikt udvikler sig til en voldssituation, og at sikre, at en nødvendig fysisk magtanvendelse bliver foretaget så skånsomt som muligt.

Det blå element (kerneelement 6) går på tværs af modellens øvrige kerneelementer og omhandler systematisk opfølgning og læring. Placeringen af elementet illustrerer, at uanset om der er tale om forebyggelse eller håndtering, så er det vigtigt, at der følges op, så I løbende kan styrke og forbedre jeres praksis i forhold til forebyggelse og håndtering af fremtidige situationer.

En god start på indsatsen

I udviklingen af jeres praksis bør I arbejde hele vejen rundt om modellen, så I styrker jeres forebyggelse, håndtering og læring. For at lette implementeringen og målrette jeres indsats er det dog en god idé at lægge ud med at arbejde med et eller to af kerneelementerne i modellen. Hvor I skal starte, afhænger af behovet og arbejdet med den aktuelle børne- og ungegruppe.

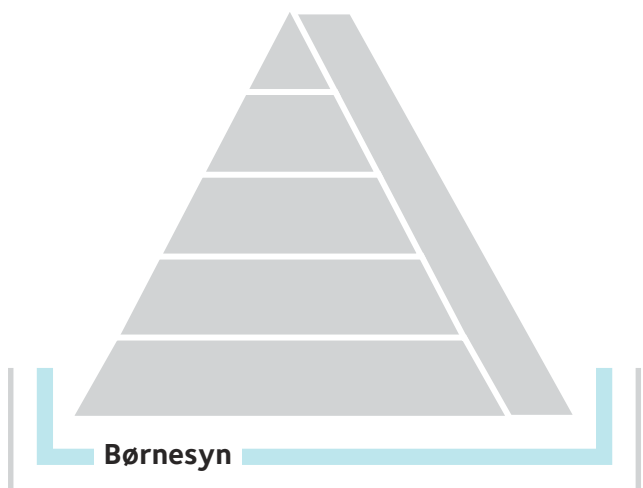
I kapitel 6 finder I en guide med inspiration til, hvordan I kan komme godt i gang.

3. Udvikling af et fælles børnesyn

Jeres fælles børnesyn handler om, hvordan I ser og forstår børn og unge. Det er styrende for den måde, I som fagpersoner samarbejder med, handler overfor og taler om og med de børn og unge, I møder i jeres daglige arbejde. Børnesynet er derfor også et grundlæggende fundament for arbejdet med både forebyggelse, håndtering af og læring om voldsomme situationer og magtanvendelser.

Dét at formulere et børnesyn, som er tydeligt og fælles, er et vigtigt fagligt redskab i jeres praksis på børne- og ungehjemmet. Det sætter retning for jeres kultur og værdier og for, hvordan I møder børnene eller de unge. Derigennem kan I arbejde med, hvordan jeres værdier kommer til udtryk i arbejdet med børn og unge i praksis, og sikre, at I er enige om jeres fælles børnesyn og betydningen af det.

En vigtig opmærksomhed er, at et børnesyn både formes af ens opvækst, personlige holdninger, uddannelse og arbejdsplads. Der kan altså være mange individuelle variationer af børnesyn³ til stede i en personalegruppe. Netop derfor er det vigtigt, at I arbejder med at tydeliggøre det *fælles* børnesyn, og at børnesynet er i overensstemmelse med aktuel lovgivning og konventioner på området.

Børnesynet hænger tæt sammen med og udfoldes konkret i arbejdet med kerneelementerne. Det anbefales, at I arbejder aktivt med børnesynet både før og sideløbende med arbejdet med kerneelementerne.

I formuleringen af jeres fælles børnesyn er det vigtigt at huske på, at børnesynet også bør kunne læses og forstås af de børn og unge, I arbejder med.

Retningsgivende værdier for børnesynet

Det er først og fremmest ledelsens ansvar at sætte retning for et konstruktivt børnesyn, som er i overensstemmelse med gældende love og retningslinjer. Modellens børnesyn bygger på værdier og principper, som ligger bag bestemmelser i Børnekonventionen, barnets lov og lov om voksenansvar. De retningsgivende værdier i børnesynet er udvalgt på baggrund af en vidensindsamling i forbindelse med udvikling af modellen, herunder viden fra forskning og erfaringer fra fagfolk og unge, som tidligere har været anbragt.

a. Barnet eller den unge skal mødes med respekt for sin person og sine rettigheder

Børn og unge, der er anbragt, har de samme rettigheder som andre børn og unge. Det vil sige, at den pædagogiske praksis på børne- og ungehjemmet skal tage udgangspunkt i en forståelse af barnet eller den unge som en person med egne rettigheder. Det gælder uanset, om barnets eller den unges udfordringer er sociale og/eller skyldes funktionsnedsættelse.

b. Anbragte børn og unge skal have omsorg og beskyttelse

Børn og unge skal under en anbringelse opleve omsorg, tryghed, trivsel samt muligheder for udvikling og for tilhørsforhold til sociale fællesskaber. Barnet eller den unge bør dermed beskyttes mod forhold, der kan skade deres trivsel, sundhed og udvikling under anbringelsen.

c. Alle børn og unge har et udviklingspotentiale

Uanset historik og adfærd har alle børn og unge et udviklingspotentiale, som skal understøttes i den pædagogiske indsats på børne- og ungehjemmet. Barnet eller den unge kan have forskellige udfordringer eller eventuelle funktionsnedsættelser, men bør aldrig i sig selv anskues som et problem, der skal løses. Børne- og ungehjem skal arbejde for, at der er rammer, der sikrer, at barnet eller den unge får et sammenhængende og trygt afsæt for sin personlige udvikling og sundhed. Det er en forudsætning for et selvstændigt voksenliv.

3. Fjordside, S. (2021): *Praksislogikker og børnesyn: Et feltanalytisk blik på det sociale arbejde med anbragte børn og unge*. Roskilde Universitets forskningsportal (ruc.dk).

d. Børn og unge har viden om sig selv og skal have medbestemmelse i eget liv

Barnets eller den unges perspektiv har værdi og bidrager til at skabe kvalitet i indsatsen. Barnet eller den unge skal løbende inddrages i og have indflydelse på tilrettelæggelsen af forhold, som har betydning for barnets eller den unges liv nu og i fremtiden. Barnets eller den unges ønsker og perspektiver på eget liv skal indgå i beslutninger, der tages af voksne om barnet eller den unge. Inddragelsen skal ske på en måde, der tager højde for alder, modenhed og kognitive funktion.

e. En magtanvendelse er den voksnes ansvar

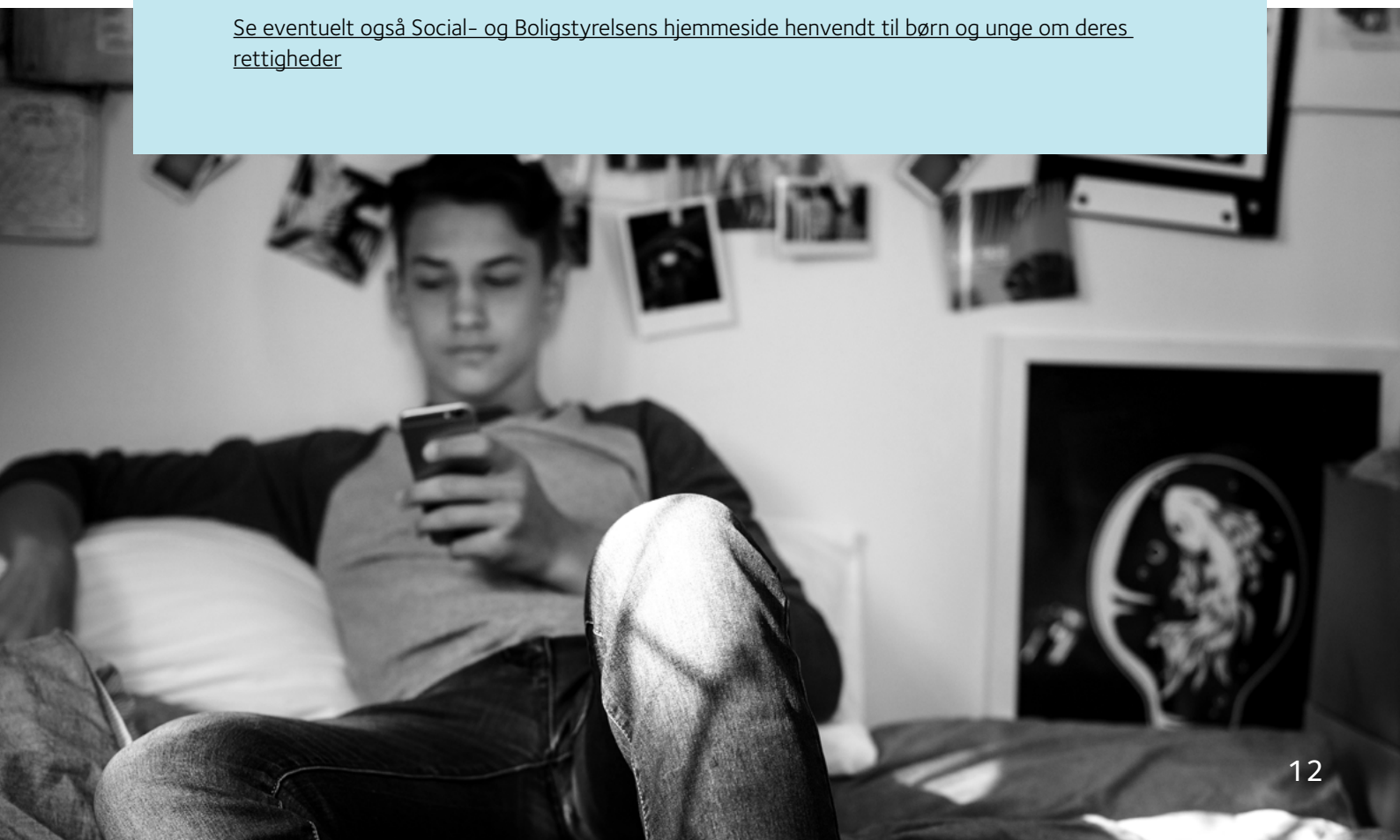
Børn og unges hverdag, trivsel og adfærd påvirkes af mange faktorer såsom interaktionen med voksne og andre børn eller unge på børne- og ungehjemmet, interaktionen i andre hverdagsarenaer samt aktuelle oplevelser og situationer i deres liv og dagligdag. Børn og unge responderer på disse faktorer og handler altid meningsfuldt ud fra den kontekst, de befinder sig i, og de personlige erfaringer, ressourcer og mestringsstrategier, de har.

Barnet eller den unge kan have adfærd, der nødvendiggør en magtanvendelse, men det er aldrig barnets eller den unges ansvar, at der udføres en magtanvendelse. Det er den voksne, der vurderer og beslutter, at en magtanvendelse i den konkrete situation er nødvendig.

Børn og unge har de samme rettigheder som voksne, fx retten til personlig integritet, til privatliv, bevægelsesfrihed og indflydelse på beslutninger, der vedrører deres liv. I tråd med barnets lov skal børn og unge anerkendes som selvstændige og kompetente individer med egne holdninger, ønsker og perspektiver på eget liv og forhold. [Barnets lov, § 5, stk. 1 og 2, og vejledning nr 10229 af 17. december 2019 om voksenansvar for anbragte børn og unge, kapitel 4.]

Se eventuelt også Social- og Boligstyrelsens hjemmeside henvendt til børn og unge om deres rettigheder

INSPIRATION TIL JERES ARBEJDE MED ET FÆLLES BØRNESYN

Læg ud med en dialog i personalegruppen om jeres aktuelle børnesyn:

- Drøft, hvad der kendetegner de forskellige børnesyn, der er til stede i personalegruppen lige nu. Giv i den forbindelse plads til en snak om, hvilket børnesyn, I mener, der ikke hører hjemme hos jer. Vær så konkrete som muligt, i forhold til hvordan jeres børnesyn ser ud i praksis.
- Hvilke værdier vil I gerne stå på i det *fælles* børnesyn? Tag udgangspunkt i de enkelte værdier i det beskrevne børnesyn ovenfor.
- Drøft desuden, hvordan børnesynet konkret kan indarbejdes i jeres pædagogiske arbejde:
 - Hvordan kan børnene og de unge mærke, se og opleve det børnesyn, I har, fx hvis et barn reagerer voldsomt eller en ung udviser høj grad af risikoadfærd? Spørg gerne børnene eller de unge selv.
 - Hvad siger jeres husregler om det børnesyn, I har? Er de husregler, I har, i overensstemmelse med det børnesyn, I ønsker, og den børne- og ungegruppe, I har lige nu?
 - Hvordan understøtter jeres aktuelle praksis, at børnene og de unge kan give udtryk for deres synspunkter? Giv hver især konkrete eksempler på, hvordan I arbejder med inddragelse. Drøft eventuelle dilemmaer i forbindelse med inddragelsen.
 - Giv hver især eksempler på, hvordan I konkret kan vise, at I hører, respekterer og anerkender barnet eller den unge?
 - Hvordan kan I give hinanden konstruktiv feedback, når I ser gode eksempler på omsætning af børnesynet i praksis, og når I ser eksempler på, at handlinger ikke stemmer overens med børnesynet?

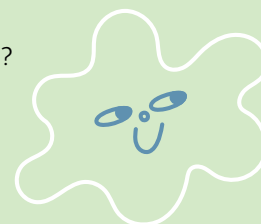
Overvej, hvordan I vil inddrage børnene og de unge i, hvilke værdier, de mener, et godt børnesyn indeholder.

- I kan fx spørge børnene og de unge, om de kan (gen)kende jeres børnesyn, og undersøge, om det er formuleret, så de kan læse og forstå det? Hvis ikke, hvordan kan I så sikre det? Spørg gerne børnene eller de unge selv.

Bliv enige om en fælles formulering af jeres børnesyn, som kan hjælpe jer til at møde børnene eller de unge med en fælles tilgang.

Evaluer løbende på arbejdet med det fælles børnesyn i personalegruppen.

- Genbesøg gerne nogle af spørgsmålene fra de indledende drøftelser.
- Derudover kan I vende følgende:
 - Hvilke eksempler kan I give på, at I handler i overensstemmelse med børnesynet?
 - Hvilke udfordringer oplever I i arbejdet med at møde børnene eller de unge med en fælles tilgang, og hvad fungerer særlig godt i det, I allerede gør? Hvordan kan I håndtere udfordringerne, og hvordan kan I bygge videre på det, der fungerer?
 - Drøft også, hvornår I hver især bliver udfordret på at efterleve jeres børnesyn, og hvordan I kan hjælpe hinanden.
 - Er der tilfælde, hvor der ikke handles i overensstemmelse med børnesynet? Hvad skyldes det, og hvad kan I gøre for at ændre det?

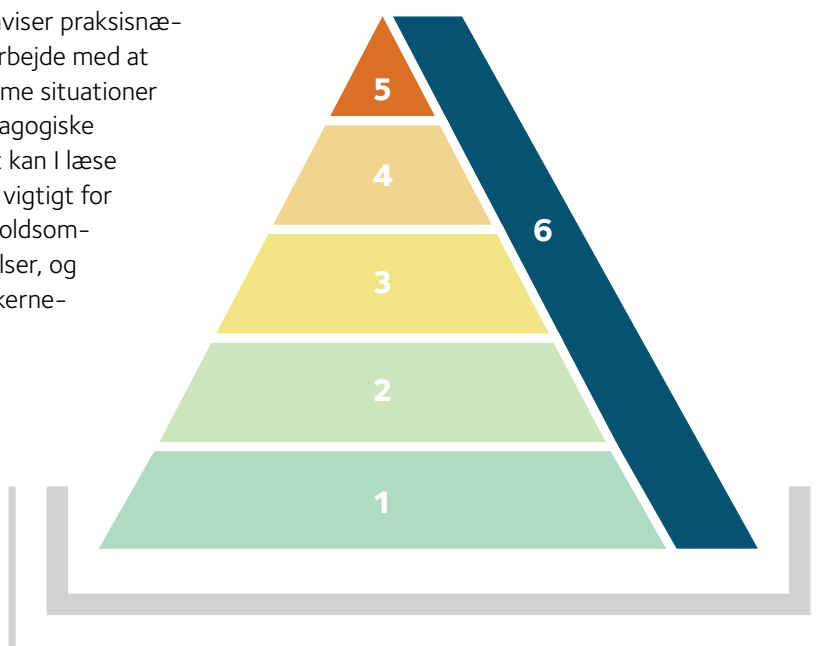
Erfaringer fra praksis viser, at:

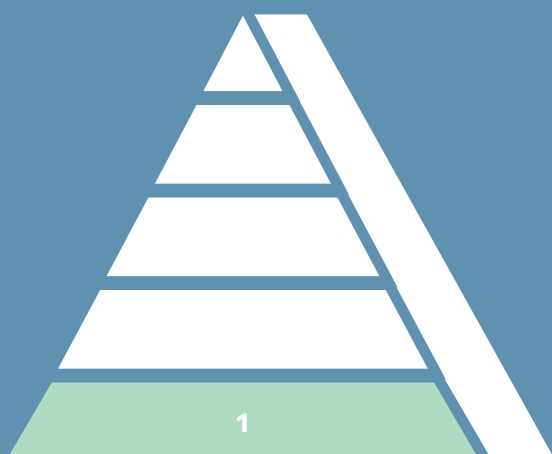
- det kan være en fordel at formulere børne- og ungehjemmets børnesyn meget enkelt, så det er let at forstå og huske for personalet. Et eksempel fra et børne- og ungehjem i projektet lyder: "Alle børn gør det bedste, de kan, og skal føle sig set, hørt og forstået."
- det er vigtigt, at I opnår en fælles forståelsesramme for børnesynet, og at alle har ejerskab til det. Derfor er det afgørende, at børnesynet formuleres i et samarbejde mellem ledelse og medarbejdere. Medarbejderne bør inddrages aktivt i arbejdet med formuleringen af det fælles børnesyn på børne- og ungehjemmet. Det er med til at sikre anvendeligheden i praksis, samt at børnesynet omsættes på samme måde i praksis.
- inddragelse og medbestemmelse for børnene er centrale værdier i børnesynet. Det kan dog være udfordrende at udføre i praksis, hvis barnet eller den unge er kognitivt udfordret og har et lavt funktionsniveau. Her kan det være særlig vigtigt, at personalet drøfter, hvilke valg der aktuelt træffes for børnene i det daglige, hvor der kan tænkes alternativt i forhold til inddragelse. Et eksempel kan være mad, tøjvalg eller rutiner, hvor personalet med fordel kan være nysgerrigt på og reflektere over, om man kan give barnet eller den unge (flere) valgmuligheder.
- det kan give jeres fælles børnesyn nye vinkler og relevans, hvis I involverer børnene og de unge i udviklingen af jeres børnesyn. Hvad er fx vigtigt for børnene eller de unge, for at de oplever sig inddraget? Hvordan ønsker de at blive mødt af de voksne i hverdagen?

4. Kerneelementer

Kerneelementerne i modellen anviser praksisnære handlinger til, hvordan I kan arbejde med at forebygge og håndtere voldsomme situationer og magtanvendelser i jeres pædagogiske arbejde. For hvert kerneelement kan I læse om, **hvorfor** kerneelementet er vigtigt for forebyggelse og håndtering af voldsomme situationer og magtanvendelser, og **hvordan** der kan arbejdes med kerneelementet i praksis.

KERNEELEMENT 1

Afdæk op til og i starten af anbringelsen barnets eller den unges situation, ønsker, ressourcer og behov, så I kan tage højde for dette ved indflytning og under hele anbringelsen

HVORFOR?

Når I kender og har et godt overblik over barnets eller den unges situation, ønsker, ressourcer og behov, har I et godt grundlag for at understøtte barnets eller den unges trivsel og udvikling gennem hele anbringelsesforløbet. En grundig viden om barnet eller den unge allerede ved indflytning kan hjælpe til at skabe bedre rammer for modtagelsen af barnet eller den unge, herunder genkendelige strukturer og rutiner, som kan bidrage til tryghed fra start og dermed understøtte den bedst mulige overgang til børne- og ungehjemmet. Når barnet eller den unge trives, er der mindre risiko for, at konflikter og voldsomme situationer opstår.

Det er vigtigt at have et godt kendskab til det enkelte barns eller den enkelte unges mestringsstrategier og støttebehov, så I som medarbejdere har bedre mulighed for at give den rette støtte, hvis der opstår voldsomme eller tilspidsede situationer.

HVORDAN?

Modtagelse af barnet eller den unge

- Etablér en fast procedure for generel modtagelse af børn og unge på børne- og ungehjemmet. I proceduren bør indgå udarbejdelse af en struktureret afdækning af barnets eller den unges situation. Den viden, I indsamler, skal bruges aktivt til at understøtte en god modtagelse på børne- og ungehjemmet som en hjælp til at skabe trygge rammer fra start, så barnet eller den unge føler sig velkommen(t) fra første dag.

I afdækningen er det vigtigt at:

- inddrage barnet eller den unge i, hvordan I sammen lærer hinanden at kende.
 - anlægge et 'hele vejen rundt om barnet eller den unge'-perspektiv med udgangspunkt i en systematisk spørgeguide, så I får viden fra barnet eller den unge om fx skole, familierelationer, holdning til anbringelsen, eventuelt tidligere anbringelser, fritidsinteresser, kammerater, behov, ressourcer, ønsker m.m.
- Involver børnene og de unge i udviklingen af spørgeguiden, så I sikrer, at spørgsmålene giver mening for dem.
- Barnet eller den unge udvikler sig løbende, og gennem samarbejdet med barnet eller den unge får I et kendskab til den enkeltes situation og perspektiv, som er aktuelt og gældende for, hvor de er i deres liv lige nu. Denne viden er et vigtigt supplement og en uddybning til de oplysninger, I har fra kommunen, og giver det enkelte barn eller den unge indflydelse på den historie, der fortælles.

Barnets eller den unges erfaringer med og behov ved voldsomme situationer

Derudover bør afdækningen fokusere på, at:

- hvert enkelt barn eller hver ung har forskellige støttebehov og mestringsstrategier i en konflikt. Afklar derfor i afdækningen med barnet eller den unge, hvordan den enkelte ønsker at blive støttet af medarbejderne, hvis en konfliktfyldt situation skulle opstå.
- afklare barnets eller den unges erfaring med traumer, overgreb eller andre voldsomme oplevelser, så I har mulighed for at afkode, om barnet eller den unge bliver påvirket af bestemte ting eller situationer på baggrund af tidligere oplevelser. På den måde kan I bedre forebygge, at traumereaktioner aktiveres og tilpasse indsatsen, så der fx arbejdes traumebevidst.
- børnene eller de unge har definitionsret, i forhold til hvad de vurderer som voldsomt. Tal derfor med det enkelte barn eller den enkelte unge samt børne- eller ungegruppen om, hvad de oplever som voldsomt. Det kan være alt fra at få skældud til at overvære konflikter mellem de voksne og andre børn og unge eller blive udsat for eller være vidne til en magtanvendelse mv.

INTRODUKTIONSMAPPE OM BØRNE- OG UNGEHJEMMET TIL BARNET ELLER DEN UNGE OG FORÆLDRE

En introduktionsmappe med viden om børne- og ungehjemmet til barnet eller den unge kan understøtte en god overgang ved at forberede barnet eller den unge på strukturen, rammerne og hverdagen på hjemmet. Det kan også hjælpe til at forberede barnets eller den unges forældre i overgangen til anbringelsen.

Inddragelse af nære relationer og netværk

- Afhængigt af barnets eller den unges relation til forældre og sit nære netværk kan de inddrages for at supplere viden om barnet eller den unge og om de miljøer, barnet eller den unge hidtil har været del af. Det kan fx ske gennem formøder, inden barnet eller den unge flytter ind – og om muligt sammen med barnet eller den unge.⁴

Hvis kommunikation med barnet eller den unge foregår ved hjælp af tegn til tale, aflæsning af kropssprog, tegninger eller andet, fx pga. alder eller handicap, er det særlig vigtigt at inddrage barnets eller den unges forældre og/eller det nære netværk i afdækningen for at få viden om barnet eller den unge. Det gælder fx, hvad der generelt hjælper barnet eller den unge til tryghed og trivsel eller til genetablering af trygheden i tilfælde af konflikter eller voldsomme situationer.

SPØRGEGUIDE TIL FORÆLDRE OG/ELLER TIL BARNET ELLER DEN UNGE VED INDFLYTNING

I projektperioden udviklede et af de deltagende børne- og ungehjem for børn og unge med handicap en struktureret spørgeguide, som særligt anvendes til at inddrage netværket og/eller barnet eller den unge ved indflytning på børne- og ungehjemmet.

Guiden indeholder spørgsmål inden for følgende kategorier:

- Baggrundsviden om barnet
- Sundhedsfaglige informationer
- Ergo- og fysioterapeutiske informationer
- Hverdagspraktiske informationer
- Kommunikation
- Adfærd, herunder søvn, motivation og stressfaktorer
- Samarbejde
- Supplerende spørgsmål, som er relevante for jer, der arbejder med trafiklysmodellen.

Spørgguiden i sin fulde længde med underspørgsmål kan ses på side 46.

4. Socialstyrelsen (2024). Anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse. Socialstyrelsen.

KERNEELEMENT 2

Samarbejd løbende med barnet eller den unge om tilrettelæggelsen af hverdagen for at understøtte barnets eller den unges medbestemmelse og mestring

HVORFOR?

Børn og unge har ret til indflydelse på forhold, der har betydning for deres liv, og generelt øger det kvaliteten af det arbejde, der udføres, når det tilrettelægges i samarbejde med dem, det handler om. Børn og unges perspektiver på deres hverdag og omgivelser kan adskille sig væsentligt fra voksnes opfattelse af børnenes eller de unges forhold. Derfor er det afgørende i tilrettelæggelsen af indsatsen, at der aktivt bliver lyttet til børnene og de unge, og at deres synspunkter tages alvorligt.⁵ Det gælder både i samarbejdet med det enkelte barn eller den unge og med den samlede børne- og ungegruppe. Når barnet eller den unge oplever at blive hørt, set og anerkendt samt involveret i de forskellige aspekter af sit hverdagsliv, vil det bidrage til en følelse af kontrol og mestring af hverdagen.

En oplevelse af reel inddragelse og medbestemmelse kan altså understøtte barnets eller den unges trivsel og dermed reducere risikoen for, at konflikter opstår eller eskalerer. Derimod kan en oplevelse af, at ens synspunkter ikke bliver taget alvorligt føre til frustration og afmagt. Reel inddragelse forudsætter, at I sikrer, at barnet eller den unge har tilstrækkelig og passende information til at kunne tage del i beslutningsprocesser og har mulighed for at udtrykke sine synspunkter frit.

Samarbejdet med børnene eller de unge om deres hverdag er ikke ensbetydende med, at det enkelte barn eller den enkelte unge kan bestemme frit over alt i sin hverdag. Det væsentlige er, at barnets eller den unges perspektiv anses som værdifuldt, og at deres synspunkter skal tillægges passende vægt. Det vil sige, at de kan påvirke beslutninger inden for rammerne af, hvad omsorgspersonerne vurderer er til barnets eller den unges bedste. Der kan være andre væsentlige hensyn, som indgår i beslutningsprocessen, ligesom personalet altid skal afveje, hvad der er til barnets eller den unges bedste

5. Nielsen, H. S. (2009). I dialog med børn: Fokus på børns oplevelser af hverdagsliv på en døgninstitution. I: Katrine Schepelern Johansen, Kathrine Louise Bro Ludvigsen og Helle Sjellerup Nielsen (red.). Hverdagspraksis i socialt arbejde – Antropologiske perspektiver. København: Akademisk Forlag.

HVORDAN?

Tydelig kommunikation om inddragelsen

- Det kan være nødvendigt at hjælpe børnene og de unge med at få en forståelse for, hvad inddragelse indebærer, fx at det ikke nødvendigvis handler om at opfylde et specifikt ønske hos barnet eller den unge, men mere om at blive lyttet til og taget alvorligt i forhold til det perspektiv, barnet eller den unge bidrager med, og dermed styrke dem i troen på, at de selv er eksperter i eget liv. Vær tydelige om, hvorfor I som voksne handler, som I gør, samt hvorfor og hvornår barnets eller den unges ønsker ikke kan imødekommes.
- Da der som oftest bor flere børn og unge på et børne- og ungehjem, kan det være vanskeligt at tilgodese alles ønsker og behov, men det er vigtigt, at børnene og de unge oplever, at deres perspektiv er lige så relevant som de andres i den samlede børne- og ungegruppe. Både i individuel og kollektiv inddragelse er det væsentligt, at I er tydelige om, hvad barnet, den unge eller børne- og ungegruppen aktuelt kan få indflydelse på.

Rammer for inddragelse

- Det er jeres ansvar som ledelse og personale at skabe rammer for børnene og de unge, som de kan overkomme, og at inddrage dem i det omfang, de kan rumme. I bør tilrettelægge inddragelsen, så den tager udgangspunkt i og tilpasses det enkelte barns eller den enkelte unges alder, modenhed og funktionsevne.

Det er også vigtigt at sikre rammer, som gør inddragelsen meningsfuld for børnene eller de unge at deltage i.
- Forhold jer til, hvordan barnet eller den unge indgår i beslutningsprocesser, og hvilken form der er mest hensigtsmæssig i den enkelte situation. Bringes barnets eller den unges synspunkter fx ind på et møde, eller deltager barnet eller den unge i mødet?

- ▶ Hvilke tiltag, der kan fremme barnets eller den unges mulighed for at udtrykke sine synspunkter både individuelt og i det kollektive rum, herunder hvordan der sikres trygge rum både følelsesmæssigt og fysisk, og hvilke ønsker barnet eller den unge har til, hvordan inddragelsen skal foregå.
 - ▶ Hvilke informationer og hvilken form for kommunikation barnet eller den unge har brug for om selve inddragelsen, fx hvorfor, hvordan og hvornår samt hvilke informationer, og hvordan der bedst kommunikeres om beslutningsprocessen, fx hvordan beslutningen træffes, og hvornår og hvordan der meldes tilbage om selve beslutningen og baggrunden herfor.
- Sørg for, at barnet eller den unge så vidt muligt er involveret og medbestemmende i forhold, der vedrører både fællesskabet og individuelle aspekter af deres liv og dagligdag. Det kan omhandle stort og småt som fx indretningen af værelse, hvordan han eller hun gerne vil vækkes om morgenen osv. Det er samtidig vigtigt at skabe faste rammer med genkendelighed og tydelig guidning fra de voksne, i forhold til hvordan en sund og balanceret hverdag ser ud.
- Barnets eller den unges situation, behov og ønsker kan ændre sig over tid. Det er derfor vigtigt at følge løbende op på aftaler og ønsker omkring hverdagen med barnet eller den unge. Der kan også være behov for at ændre rammerne for samarbejdet over tid, fx ved at lave et skift i kontaktperson, strukturer, aftaler mv.
- Faste strukturerede statusamtaler med barnet eller den unge omkring hverdagsliv, trivsel, ønsker og idéer styrker samarbejdet. Samtalerne kan fx ske med barnets eller den unges kontaktperson eller en anden voksen, som barnet eller den unge føler sig tryk(t) ved.
- Både faste og mere spontane samtaler kan ofte med fordel foregå i uformelle rum. Fx kan en køretur, fælles madlavning eller lignende være en god anledning til at spørge ind til barnets eller den unges perspektiv på et bestemt tema.
- Overvej, hvilke tiltag der kan iværksættes for generelt at fremme inddragelse af den samlede børne- og ungegruppe i hverdagen. Ugentlige fællesmøder, hvor børn og unge selv kan komme med ønsker om fx ugens måltider, husregler, indretning, aktiviteter eller rammerne i hverdagen, kan være med til at styrke børnenes og de unges medbestemmelse og samarbejdet om hverdagen generelt. Det kan også være en mulighed at oprette en postkasse, hvor børn og unge kan komme med ønsker, men stadig forblive anonyme.
- Etablering af et børne- og ungeråd kan også understøtte inddragelsen.

Børne- og ungeråd kan være med til at styrke børnenes og de unges demokratiske forståelse og danne en øvebane for at give sin mening til kende. Det er en mulighed for at øge børnenes og de unges medbestemmelse på børne- og ungehjemmet og tage relevante temaer op. Et af børne- og ungehjemmene etablerede undervejs i projektet et børne- og ungeråd. I første omgang var temaerne forholdsvis neutrale, som fx inddragelse i planlægningen af sæsonbestemte aktiviteter. Med tiden blev tematikkerne udvidet til fx at omhandle husregler, konflikthåndtering og indflydelse på, hvad der er vigtigt i forbindelse med ansættelse af nye personaler mv.

Samarbejde med barnets eller den unges nære netværk

- Det kan være relevant at samarbejde med forældre eller netværk om understøttelse af barnets eller den unges medbestemmelse og mestring. De kan fx bidrage med viden om, hvad der hjælper barnet eller den unge i svære situationer. Samarbejdet bør altid ske med udgangspunkt i det enkelte barns eller den enkelte unges ønsker, behov og dermed i det omfang, det er meningsfuldt for barnets eller den unges udvikling og trivsel.

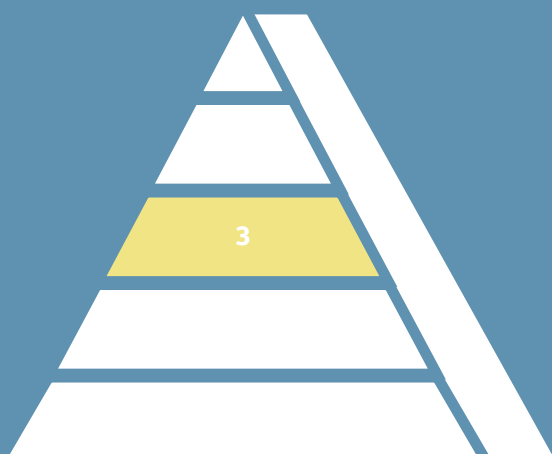
Social- og Boligstyrelsen har udarbejdet en inspirationspakke med redskaber til inddragelse af børn og unge på anbringelsessteder.

[Find materialet her](#)

Når kommunikation med barnet eller den unge skal foregå ved hjælp af tegn til tale, aflæsning af kropssprog, tegninger eller andet, fx pga. alder eller handicap, er det særlig vigtigt at tænke i alternative måder at inddrage barnets eller den unges perspektiv på. Det kan fx være gennem observationer af barnet eller den unge eller tæt samarbejde med forældre og det nære netværk.

KERNEELEMENT 3

Analysér og reflektér over faktorer, som kan påvirke barnets eller den unges aktuelle trivsel, og tilrettelæg dagen derefter, så belastninger og eventuelle konflikter kan forebygges

HVORFOR?

Mange forskellige faktorer kan påvirke barnets eller den unges trivsel. Det kan dels være udefrakommende faktorer, og dels noget, der foregår inden for børne- og ungehjemmets rammer som fx trivslen blandt medarbejderne eller de andre børn og unge.

Ved systematisk at lave en løbende vurdering af barnets eller den unges aktuelle trivsel og samlede situation bliver det muligt at sætte ind med forebyggende tiltag, hvis barnet eller den unge fx viser tegn på mistrivsel og belastning deraf. Når barnet eller den unge er i mistrivsel, er det mere sandsynligt, at han eller hun reagerer i affekt, og at konflikter opstår.

Når I som medarbejdere på børne- og ungehjemmet løbende analyserer og reflekterer over barnets eller den unges aktuelle trivsels- og belastningssignaler, er det muligt at tilpasse den pædagogiske støtte til barnets eller den unges konkrete behov. Det kan forebygge, at barnet eller den unge belastes yderligere og dermed, at konflikter overhovedet opstår.

HVORDAN?

Vurdering af barnets eller den unges aktuelle trivsel

- Brug en fastsat procedure for og egnede redskaber til regelmæssigt og systematisk at analysere og vurdere barnets eller den unges aktuelle trivsels- og belastningssignaler. Tag udgangspunkt i både observationer, baggrundsviden om aktuelle forhold i barnets eller den unges liv, og inddrag barnets eller den unges eget perspektiv på sin aktuelle trivsel og idéer til mulige tiltag, der kan forebygge mistrivsel.

TRAFIKLYSMETODEN

Trafiklysmetoden (også kaldet blinklysmetoden) er et redskab til trivselsvurdering. I et skema beskrives barnets eller den unges tilstand i grøn (komfortzone), gul (problemadfærd) og rød (truende eller voldsom fysisk adfærd). Nogle skemaer beskriver barnets eller den unges adfærd generelt, og andre beskriver adfærd på en række områder som fx fysisk adfærd/motorik, psykisk adfærd (sindsstemning, humør), sociale relationer, aktiviteter, ydre påvirkninger (fysiske rammer, lyde, lys). Metoden kan give et overblik over barnets eller den unges aktuelle trivselsniveau og medarbejdernes muligheder for at nedtrappe eventuelle konflikter.

I brugen af redskaber til kategorisering af børnenes eller de unges trivsel bør I være særligt opmærksomme på, at en kategorisering af barnets eller den unges trivsel ikke gøres til en kategorisering af barnet eller den unge. Det er med andre ord vigtigt at have for øje, at barnets eller den unges trivsel eller belastning skal ses som reaktion på de faktorer, der påvirker barnet eller den unge.

Læs om metoden her: [Trafiklysmetoden \(grøn, gul, rød\) – Vold som Udtryksform](#)

Videndeling om barnets eller den unges trivsel

- Den løbende vurdering af børnenes eller de unges aktuelle trivsel bør også indgå som en fast del af jeres personale-, afdelings- eller teammøder. På den måde sikres det, at alle medarbejderne har en fælles forståelse for barnets eller den unges aktuelle trivsels- og belastningsniveau og et fælles fagligt blik på, hvordan I bedst støtter barnet eller den unge.
- En systematisk gennemgang af tidligere konflikter og voldsomme situationer, som har involveret det enkelte barn eller den enkelte unge, skaber også vigtig viden om, hvilke forhold der aktuelt kan påvirke barnet eller den unge, og hvordan medarbejderne bedst kan forebygge og støtte barnet i svære situationer.
- Er der særlige opmærksomheder vedrørende det aktuelle trivsels- og belastningsniveau hos barnet eller den unge, så er det vigtigt, at dette sammen med viden om, hvordan barnet eller den unge bedst hjælpes og støttes, bliver videreformidlet ved overlap til både faste medarbejdere og eventuelle vikarer.
- Skab en god struktur for overlappene, så I sikrer, at I får reflekteret over og videregivet viden om barnets eller den unges aktuelle trivsels- og belastningsniveau og dermed kan planlægge dagen derefter.
- Hvis et barn eller en ung har en svær dag, kan det fx være hjælpsomt, at det er en af barnets eller den unges tætteste kontakter, som er sammen med ham eller hende den pågældende dag.

OVERLAPMODELLEN

Et af de børne- og ungehjem, der deltog i modeludviklingen, har på baggrund af trafiklysmetoden udviklet redskabet *overlapmodellen*. Redskabet er inspireret af den socialpædagogiske tilgang Kognitiv, Ressourcefokuseret og Anerkendende Pædagogik (KRAP) og mentalisering – det vil sige evnen til at se bag om børnenes adfærd.

Konkret består redskabet af en stor oversigtstavle, hvor medarbejderne vurderer det enkelte barns eller den enkelte unges signaler og adfærd inden for seks overordnede parametre. Med redskabet kan medarbejderne danne sig et overblik over børnenes og de unges trivselssignaler og adfærd inden for og på tværs af parametrene. De seks parametre er:

1. Søvn og hvile
2. Udskillelse af affaldsstoffer og ernæring
3. Aktiviteter/deltagelse
4. Krav og aftaler
5. Hygiejne
6. Barnets eller den unges signaler og bemærkninger.

Overlapmodellen anvendes fast, når der skal overleveres viden i forbindelse med overlap og som afsæt for refleksion i personalegruppen vedrørende deres pædagogiske praksis og børnenes eller de unges trivsel.

Personalet fremhæver, at redskabet gør dem i stand til bedre at identificere børnenes og de unges signaler og adfærd og klæder dem på til at tilrettelægge dagen med udgangspunkt i trivslen, så de kan forebygge, at voldsomme situationer opstår.

Fokus på medarbejdernes aktuelle trivsel

- I forbindelse med overlap mellem medarbejdere, når medarbejdere møder ind på børne- og ungehjemmet, er det vigtigt at give plads til en drøftelse af medarbejdernes aktuelle overskud og til kollegial feedback mellem medarbejdere omkring eventuelle situationer, som er opstået i løbet af dagen.
- Refleksion over jeres egen aktuelle trivsel og belastning og vurdering af, om det har betydning for, hvordan dagen skal tilrettelægges, er med til at forebygge konflikter og understøtter erfarings- og videndeling i medarbejdergruppen.
- Saml også gerne op på jeres erfaringer med at tilrettelægge dagen ud fra både børnenes eller de unges trivsel og jeres egen. Er der fx konflikter eller situationer, der kunne være undgået, hvis I havde taget højde for aktuel trivsel og belastning i medarbejdergruppen?
- Supervisionsrummet kan dels bruges til fælles refleksion over børnenes og de unges aktuelle trivselsniveau og støttebehov og medarbejdernes rolle heri, dels kan det bruges til drøftelse af, hvordan I kan tage højde for jeres trivsel og belastning som personale og dermed arbejde med konfliktniveauet i dagligdagen.

KERNEELEMENT 4

Iværksæt konflikt nedtrappende tiltag i tilspidsede situationer for at undgå, at konflikten udvikler sig

HVORFOR?

Det er medarbejderne omkring barnet eller den unge, der har ansvar for at nedtrappe en konflikt uden magt.

Når konflikter opstår, handler de involverede ofte i affekt. Det vil sige, at deres reaktionsmønstre i højere grad er styret af følelser, og det kan være svært at være konstruktiv, se løsninger og være i kontrol. Det er en helt instinktiv og naturlig reaktion. Men som medarbejder er det vigtigt at kunne regulere sine reaktioner og sin adfærd i en konflikt. Følelser og stemninger smitter, og barnet eller den unge bliver i situationen også påvirket af den måde, medarbejderen går til konflikten på.

Når man som medarbejder befinder sig i en konflikt med et barn eller en ung, eller der opstår konflikter mellem børnene eller de unge, er det derfor vigtigt at møde den enkelte med ro, empati og anerkendelse. Det støtter barnet eller den unge i at regulere sig selv og er med til at deeskalere konflikten. Børnene og de unge gør det bedste, de kan i situationen, og har brug for voksne omkring dem, som kan sætte sig i deres sted, se bag om adfærden og rumme dem i deres frustrationer.

HVORDAN?

Følg en procedure på børne- og ungehjemmet

- Udarbejd og følg en procedure for, hvordan I forholder jer i konfliktsituationer, så I ikke bidrager til, at en konflikt udvikler sig, og så børnene eller de unge oplever en overordnet ensartethed, i forhold til hvordan de mødes i konfliktprægede situationer.

Konfliktnedtrappende tiltag

- I konfliktsituationer skal I som medarbejdere være opmærksomme på at støtte barnet eller den unge i at aktivere mestringsstrategier, der er egnede til at mestre situationen. Det bør ske med udgangspunkt i det kendskab til barnets eller den unges støttebehov og mestringsstrategier, som I tidligere har afdækket i kerneelement 1. Barnet eller den unge kan have nogle erfaringer, traumer mv. med sig, som gør, at vedkommende kan blive påvirket i bestemte situationer, og det kan være svært at handle konstruktivt i en tilspidset situation. Sørg derfor altid for, at de konfliktnedtrappende tiltag, der iværksættes, er individuelt tilpasset til det enkelte barn eller den enkelte unge ud fra barnets eller den unges mestringsstrategier og konkrete behov for støtte, når barnet eller den unge er i affekt. Det kan fx være, det er aftalt, at en ung går udenfor for at finde ro, når vedkommende er i affekt, at der er erfaringer med at give et barn en halv time til at falde ned på værelset eller lignende.
- Brug pædagogiske tiltag, der bl.a. har fokus på at deeskalere konflikter og på jeres evne til at være anerkendende og empatiske samt regulere egen reaktion og adfærd. De pædagogiske tiltag skal sikre, at barnet eller den unge bliver hørt, set og forstået i tilspidsede situationer.

Konkrete konfliktnedtrappende tiltag kan fx indebære at:

- frafalde kravet eller forventningerne til barnet eller den unge
- være tydelig og gøre brug af få ord
- aflede barnet eller den unge
- undgå berøring
- give barnet eller den unge tid
- give plads til, at barnet eller den unge kan trække sig
- give barnet eller den unge valgmuligheder i situationen.

Det kan også være:

- relevant at gøre brug af medarbejderskifte i situationen.
- brugbart at adskille gruppen af børn eller unge, hvis konflikten er opstået imellem børnene eller de unge, eller der er brug for, at en anden medarbejder kan koncentrere sig om og skabe ro blandt de resterende børn eller unge.
- vigtigt at tale beroligende, hvis konflikten eskalere yderligere, og ikke indgå i en diskussion med barnet eller den unge, at reagere behersket, reducere stimuli og at flytte andre børn og unge væk fra situationen og få ro på omgivelserne.

KERNEELEMENT 5

Anvend skånsomme tiltag, hvis brug af magt er nødvendigt for at beskytte barnet, den unge eller andre, så magtanvendelsen udføres så skånsomt og værdigt som muligt

HVORFOR?

Brug af magt er et vidtgående indgreb i et barns eller en ung persons personlige integritet og selvbestemmelsesret. Brug af fysisk magt må derfor kun ske undtagelsesvis, og kun når det er nødvendigt for at forhindre, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre, eller der er væsentlige hensyn til barnets eller den unges trivsel, sundhed og udvikling. Der er derfor i lovgivningen krav om, at al magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal ske så skånsomt som overhovedet muligt.⁶

Selv når brug af magt skønnes nødvendigt, må det ikke underkendes, at det altid er en voldsom oplevelse for barnet eller den unge. Derfor er det vigtigt, at alle andre forebyggende og konfliktnertrappende tiltag på forhånd er afprøvet, og at barnet eller den unge mødes med skånsomme greb og tiltag under en magtanvendelse. Det kan gøre barnet eller den unge mindre ængstelig og utryg i situationen og være medvirkende til, at situationen bliver mindre voldsom for barnet eller den unge. Dermed begrænses også det traume, det kan være at blive udsat for en magtanvendelse.

Det er ledelse og medarbejderes ansvar at sikre, at der anvendes tryghedsskabende og skånsomme tiltag, når brug af magt er nødvendigt. Det primære mål er at skabe tryghed for barnet eller den unge, når han eller hun har det svært. For at det kan ske, skal medarbejderne omkring barnet eller den unge være i stand til at se bag om barnets eller den unges adfærd og møde affekt med omsorg – også når barnet eller den unge udgør en fare for sig selv eller andre. Barnet eller den unge skal kunne mærke denne omsorg under magtanvendelsen, ved at den udføres så skånsomt som muligt, at medarbejderne sætter ord på dét, der sker, at det sikres, at ingen kommer til skade, og at magtanvendelsen er så kortvarig som muligt. En vigtig del af en magtanvendelse er derudover at have fokus på at være relationsbevarende både under og efter magtanvendelsen, da der kan være risiko for, at relationen efter en magtanvendelse bliver udfordret.

En voldsom situation eller magtanvendelse påvirker ikke kun det barn eller den unge, der er direkte involveret – også børn eller unge, som er indirekte involveret og overværer eller hører situationen, har brug for at blive skærmet og mødt skånsomt.

6. Se voksenansvarslovens kapitel 3 samt information om de generelle principper for magtanvendelser på side 3.

HVORDAN?

Vær godt forberedt

- Som et forebyggende tiltag bør I arbejde med at definere forskellige roller under en magtanvendelse og beskrive dem i jeres procedurer. Fx kan en rolle være at skabe tryghed for barnet eller den unge samt øvrige tilstedeværende under og efter situationen, mens en anden rolle kan være at være den, der anvender skånsomme fysiske greb. Det skaber tryghed i situationen, at de involverede medarbejdere ved, hvad de forskellige roller indebærer og hurtigt kan fordele sig. Vær opmærksom på, at det kan virke konfliktoptrappende at stå to medarbejdere foran barnet eller den unge, så overvej jeres placering, når I tænker i rollefordeling.

SAMARBEJDSSTRUKTUR OG ROLLEFORDELING VED SIKK-METODEN

SIKK-metoden er en metode, hvor medarbejderne får en *samarbejdsstruktur*, der giver et fælles sprog og en ensartet tilgang og metode til at analysere og identificere opgaven, så konflikter og magtanvendelse forebygges. Der arbejdes med en tydelig *rollefordeling*, som anvendes i en voldsom situation eller magtanvendelse og er med til at sikre korrekt anvendelse af fysiske greb og understøtter, at medarbejderen kan arbejde trygt og sikkert. Samarbejdsstruktur og rollefordeling er derudover med til at sikre barnets eller den unges tryghed, bevarelse af respekten og følelsen af, at medarbejderne er der for at hjælpe barnet eller den unge med at genvinde (selv) kontrollen.

Hvis I vil vide mere om bl.a. rollefordeling, kan I finde inspiration ved Institut for Sikkerhed (SIKK)

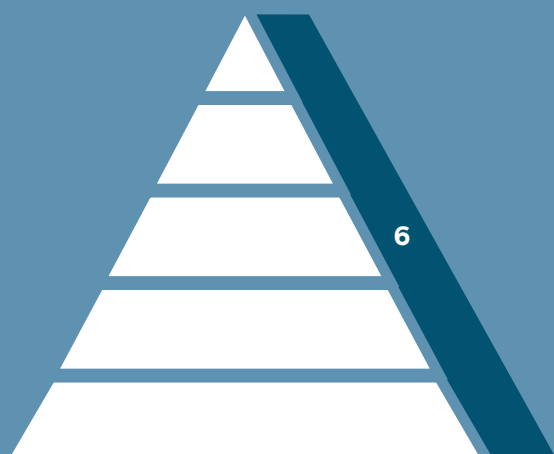
- En hensigtsmæssig tilgang til magtanvendelser handler også om godt kollegaskab og kendskab til hinandens styrker og begrænsninger. Kontinuerlig fælles træning i skånsomme metoder og fælles refleksioner over tidligere håndtering af voldsomme situationer og magtanvendelser sikrer, at medarbejderne agerer sammen som et team, er trygge ved og støtter hinanden, barnet eller den unge og samtidig har opmærksomhed på hele gruppen af børn eller unge, der også skal beskyttes og skærmes, hvis der foretages en magtanvendelse.
- Nogle børne- og ungehjem oplever sjældent voldsomme situationer og magtanvendelser. I disse situationer er det særlig vigtigt, at skånsomme greb og tilgange løbende trænes og vedligeholdes, så medarbejderne er bedst muligt rustet til at håndtere situationen så trygt og nænsomt som muligt i de tilfælde, hvor det bliver nødvendigt. Det kan fx ske gennem arbejde med cases eller scenarier for en voldsom situation eller magtanvendelse.
- Synlige og tilgængelige materialer på alle afdelinger, der beskriver lovgivning og procedurer for voldsomme situationer og magtanvendelser er med til at understøtte, at alle medarbejdere har en fælles og nødvendig viden om håndtering af magtanvendelser.

Kompetencer og færdigheder til håndtering af en situation ved brug af fysisk magt

- Alle medarbejdere bør være fortrolige med at foretage en vurdering af, hvornår en situation nødvendiggør, at der må anvendes magt. Denne vurdering indebærer en analyse af situationen, og hvilke risikomomenter og hensyn der skal tages i betragtning. Samtidig skal medarbejderen kunne reflektere over, hvordan situationen bedst håndteres. Det vil gøre den enkelte medarbejder bedre i stand til at agere roligt, kompetent og skånsomt i situationen.
- I tilfælde af en magtanvendelse er det vigtigt, at medarbejderne er i stand til at anvende metoder, der gør den så skånsom som muligt. Det indebærer, at medarbejderne mestrer skånsomme fysiske greb og teknikker.
- Den fælles træning og vedligehold af tiltag og faglige tilgange kan bl.a. ske ved løbende gennemgang af tiltagene, fysisk træning på team- eller personalemøder og ved opstart af nye medarbejdere. Det kan også ske gennem fx fast årlig undervisning i tryghedsskabende, skånsomme samt relationsbevarende tiltag og den bagvedliggende lovgivning om magtanvendelser som lov om voksenansvar. Derudover kan den fælles refleksion og kendskab til hinandens styrker og begrænsninger fx understøttes ved løbende at gennemgå og reflektere over tidligere magtanvendelser på teammøder.

Håndtering i situationen

- Det er vigtigt hurtigt at fordele ansvaret mellem sig i tråd med beskrivelsen af rollefordelingen ovenfor og sikre fælles retning og håndtering medarbejderne imellem. Det bidrager til, at der både kan fokuseres på omsorg og sikkerhed for barnet eller den unge, andre tilstedeværende børn eller unge, og at overblikket over situationen bevares, så ingen børn, unge eller voksne lider overlast.
- Der skal under en magtanvendelse iværksættes tryghedsskabende tiltag, fx beroligende tale, der forklarer, hvorfor magtanvendelsen sker, ligesom det er vigtigt at lytte til og aflæse barnets eller den unges kommunikation. Formålet er at gøre situationen så tryk og forudsigelig for barnet eller den unge som muligt og derigennem berolige barnet eller den unge.

KERNEELEMENT 6

Følg systematisk op på den faglige forebyggelse og efter en voldsom situation eller magtanvendelse med alle relevante parter, så tryghed bliver genetableret, og det forebygges, at lignende situationer sker igen

HVORFOR?

En løbende refleksion og dialog i personalegruppen generelt, og særligt i forlængelse af voldsomme situationer og magtanvendelser, kan i sig selv virke forebyggende for, at der opstår voldsomme situationer, hvor det bliver nødvendigt at anvende magt.

Dét at være del af en voldsom situation eller magtanvendelse kan være en ubehagelig og utryghedsskabende oplevelse for både barnet eller den unge, for de børn eller unge, der overværer eller hører hændelsen, og for de medarbejdere, som er involveret.

Når der opstår voldsomme situationer og eventuelt sker magtanvendelser, er det derfor vigtigt – foruden den lovpligtige registrering, indhentning af barnets eller den unges redegørelse samt indberetning af magtanvendelse – at sikre systematisk opfølgning med alle, der har været berørte af situationen.

Situationens karakter og det forhold, at der er særlige lovgivningsmæssige krav til opfølgning efter en magtanvendelse, betyder, at der i praksis nemt kommer særlig fokus på denne del af opfølgningen. Det er imidlertid centralt, at der også løbende følges op på og reflekteres over de tiltag til forebyggelse og håndtering af konflikter og voldsomme situationer, som igangsættes.

Opfølgning med barnet eller den unge og børne- eller ungegruppen på konflikter, voldsomme situationer og magtanvendelser skal sikre, at der genoprettes tryghed hos børnene eller de unge, samt at relationen mellem barn eller ung og voksen bliver bevaret. Opfølgning med involverede medarbejdere bidrager til omsorg og anerkendelse fra kollegaer og understøtter dermed den mentale trivsel i medarbejdergruppen.

Opfølgning på både forebyggende tiltag, voldsomme situationer og magtanvendelse har endvidere til formål at skabe læring gennem refleksion over den opståede situation.

Dette kerneelement går dermed på tværs af de øvrige fem kerneelementer og understreger vigtigheden af løbende at reflektere og uddrage læring, når det gælder forebyggelse og håndtering af voldsomme situationer og magtanvendelser.

HVORDAN?

Opfølgning generelt

- Etablér en fast procedure med tilhørende materiale, som sikrer systematik og beskriver, hvordan og hvem fra ledelsen og medarbejdergruppen, der følger op på forebyggende tiltag, en voldsom situation eller en magtanvendelse. Proceduren kan fx indebære principper eller retningslinjer for samtaler med barn eller ung og børne- og ungegruppe. For voldsomme situationer og magtanvendelser kan der være retningslinjer for opfølgning med leder og psykolog den følgende dag og gennemgang af hændelsen på et personalemøde, så der sikres fælles læring og fremadrettet forebyggelse.
- Det kan være en fordel at have opdelte procedurer for opfølgning på henholdsvis forebyggende tiltag, voldsomme situationer og magtanvendelse, da opfølgning på såvel forebyggende tiltag som voldsomme situationer ellers kan have tendens til at blive negligeret eller overset.

Løbende opfølgning på forebyggende tiltag

- Der kan med fordel etableres en systematisk praksis for, hvordan der følges op på forebyggende tiltag. Herunder særligt de forebyggende tiltag, der iværksættes som opfølgning på en voldsomme situation eller magtanvendelse.
- Den løbende opfølgning på forebyggende tiltag bør have fokus på såvel tiltag, der styrker modtagelsen af barnet og afdækning af barnets eller den unges behov, ønsker og ressourcer (kernelement 1); styrker samarbejdet med barnet eller den unge om hverdagslivet (kernelement 2) samt forbedrer mulighederne for at analysere og vurdere forhold, der påvirker barnets eller den unges trivsel (kernelement 3).
- Foruden systematisk refleksion og dialog om forebyggende tiltag i personalegruppen kan det være relevant at have en systematik for løbende opfølgning på forebyggende tiltag med såvel den samlede børne- og ungegruppe som med det enkelte barn eller den enkelte unge. Denne opfølgning sker også med henblik på den løbende tilpasning og udvikling af praksis.

Opfølgning med det involverede barn eller den unge efter voldsomme situationer og en magtanvendelse

- Det er vigtigt, at de voksne kommunikerer tydeligt, at barnet eller den unge og de(n) voksne kan have forskellige perspektiver på det, der er sket, og at begge perspektiver er værdifulde. Medarbejderne skal fortælle, hvorfor de ud fra deres perspektiv handlede, som de gjorde, være nysgerrige på barnets eller den unges perspektiv og oplevelse samt tage ansvar for potentielt at reparere relationen. Det skal bidrage til, at barnet eller den unge ikke føler skam og skyld eller får en følelse af at være forkert. Opfølgningen kan også medvirke til, at hændelsen ikke sætter sig som en traumatisk oplevelse i barnet eller den unge.
- Opfølgningen med barnet eller den unge kan handle om dét, der er sket forud for den voldsomme situation eller magtanvendelse, selve hændelsen eller begge dele. Omdrejningspunktet kan både være genetablering af trygheden, en samtale om, hvad der kan hjælpe barnet eller den unge en anden gang og om noget ud fra barnets eller den unges perspektiv kunne være håndteret anderledes. Inddrag gerne det enkelte barn eller den unge i, hvordan der følges op på situationen, fx om der er et ønske til, hvordan det gribes an, så det bliver så trygt som muligt for barnet eller den unge, og det sikres, at barnet eller den unge ikke får en følelse af at bære ansvaret for den opståede situation. Vær opmærksom på, at det for nogle børn eller unge kan være rarest, hvis opfølgningen foregår et andet sted end i de omgivelser, hvor situationen eller magtanvendelsen har fundet sted.
- I opfølgningen med det enkelte barn eller den enkelte unge, er det også vigtigt at være opmærksom på, at barnet eller den unge måske ikke ønsker at tale med den eller de medarbejdere, der har været en del af situationen eller udført magtanvendelsen. I så fald kan opfølgningen i stedet ske med en anden medarbejder, som barnet eller den unge føler sig tryk ved. Ligeledes skal det respekteres, hvis barnet eller den unge ikke ønsker at tale om hændelsen, men det er vigtigt, at medarbejderne er tilgængelige, nærværende og byder sig til.

VÆR OPMÆRKSOM PÅ, AT:

- barnet eller den unge skal orienteres om indholdet af indberetningen ved magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten, inden den sendes til den anbringende kommune
- barnets eller den unges redegørelse for forløbet kan eventuelt eftersendes, hvis det ikke har været muligt at indhente den inden fristen for indberetningen
- forældremyndighedsindehavere skal orienteres i forbindelse med indberetningen.

(Voksenansvarslovens § 21, stk. 2, samt voksenansvarsbekendtgørelsens § 22, stk. 3)

Opfølgningen med barnet eller den unge kan være udfordrende, hvis barnet eller den unge fx har en kognitiv funktionsnedsættelse eller ikke har et verbalt sprog. Her er det vigtigt, at medarbejderne har et godt kendskab til det enkelte barn eller den enkelte unge og viden om, hvordan det sikres, at barnet eller den unge ved, at 'vi er okay'. Det kan fx ske ved berøring eller øjenkontakt, samtidig med at medarbejderen sætter ord på det, der er sket, og eventuelt inddrager hjælperedskaber til at understøtte kommunikationen. Inddrag gerne forældre eller nære omsorgspersoner i, hvad der kan være tryghedsskabende for barnet efter en voldsom situation eller magtanvendelse.

Opfølgning i børne- og ungegruppen efter voldsomme situationer og magtanvendelse

- Voldsomme situationer og magtanvendelser kan i høj grad også udløse (trigge) traumesymptomer hos børn eller unge, der overværer disse. Ud over opfølgning med de børn og unge, der har været direkte involveret i den voldsomme situation eller magtanvendelse, er det derfor også vigtigt at følge op med børn eller unge, der har hørt eller overværet hændelsen, og med børne- og ungegruppen på børne- og ungehjemmet samlet set. Det kan fx være ved at italesætte, at der er sket noget voldsomt eller på tomandshånd spørge ind til, hvordan det enkelte barn eller den unge har det. Det kan bl.a. forebygge, at der bliver skabt forskellige fortællinger om hændelsen, og at der i værste tilfælde kan ske en sekundær traumatisering blandt børn eller unge, der har overværet hændelsen.
- Der bør i tiden efter den voldsomme situation eller magtanvendelse være en opmærksomhed på, om der er ændringer i barnets eller den unges adfærd, som kan relatere sig til hændelsen og eventuelt kalder på håndtering med henblik på at sikre, at trygheden hos barnet eller den unge genetableres.

Opfølgning med involverede medarbejdere efter voldsomme situationer og magtanvendelse

- Det er vigtigt, at ledelsen sørger for, at medarbejderne har mulighed for at have en kollegial samtale efter en voldsom situation eller magtanvendelse, inden de går hjem fra arbejde den pågældende dag. Ellers er der risiko for, at det ikke bliver gjort pga. de daglige opgaver, som medarbejderne også skal klare inden afslutningen af arbejdsdagen. Den kollegiale samtale kan medvirke til, at det bliver opdaget hurtigst muligt, hvis en kollega har brug for yderligere hjælp.
- Ligesom hos børne- og ungegruppen er det vigtigt at følge op både med de medarbejdere, der har været direkte involveret i den voldsomme situation eller magtanvendelse, og med de medarbejdere, der eventuelt har overværet hændelsen. Vær her opmærksom på, at medarbejders egne tidligere oplevelser med voldsomme begivenheder kan ligge som traumer, der kan udløses (trigges) af nye, voldsomme situationer eller magtanvendelser.

Opfølgning i personalegruppen efter voldsomme situationer og magtanvendelse

- Den fælles gennemgang i personalegruppen kan bl.a. skabe plads til at dele erfaringer og reflektere over, hvad der kan gøres anderledes eller mere skånsomt en anden gang. Refleksionerne kan tage udgangspunkt i drøftelser om, hvad der skete, hvad der gik forud for konflikten, og om der var tiltag, der kunne have været med til at forebygge, at den udviklede sig. Det kan også være relevant at se på, om der var noget i selve situationen eller magtanvendelsen, som bør gøres anderledes en anden gang, ligesom der kan samles op på elementer, der fungerede godt i forhold til at gøre oplevelsen af den voldsomme situation eller magtanvendelse mere skånsom for barnet eller den unge. Husk at anvende den viden, der er indsamlet omkring barnet eller den unge, aktivt ind i refleksionen.
- Når I skal evaluere, kan I fx tage udgangspunkt i de handlinger, som anbefales under *Hvordan* i kerneelement 4 og kerneelement 5. I kan også bruge den supplerende del af indberetningsskemaet til indberetning af magtanvendelse (den grønne del af bilag 1a til døgninstitutioner og opholdssteder, som er frivillig og til intern brug).
- For at skabe en ramme og systematik for opfølgningen kan det være en god idé at have møder i en fast kadence med særsomt fokus på voldsomme situationer, magtanvendelser og indberetninger og på tværs af afdelinger, hvor læring og tiltag i de forskellige teams er i fokus.

REDSKAB TIL OPFØLGNING VED VOLDSOMME SITUATIONER OG MAGTANVENDELSE:

Brug fx den supplerende opfølgningsdel i skema til indberetning af magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

Skemaet kan hentes på [Social- og Boligstyrelsens hjemmeside](#) (bilag 1a under "døgninstitutioner og opholdssteder").

EFTERVÆRN – OPFØLGNING, ANALYSE OG LÆRING VED SIKK-METODEN

Efterværn – opfølgning, analyse og læring fra SIKK-metoden kan anvendes til at give personalet et overblik og redskaber til at sikre, at arbejdspladsen har en procedure for at få fulgt op på alle hændelser for barnet eller den unge samt medarbejderne. Derudover identificeres det ved analyse og læring, hvilke opmærksomhedspunkter der bør arbejdes videre med efter en voldsom hændelse og magtanvendelse, så voldsomme situationer og magtanvendelse undgås fremadrettet.

Læs om metoden hos [Institut for Sikkerhed](#).

5. Organisatoriske forudsætninger

I modellen indgår fem organisatoriske forudsætninger, som understøtter implementering af kernelementerne i den pædagogiske praksis og dermed har betydning for mulighederne for at forebygge og håndtere voldsomme situationer og magtanvendelse.

Når forudsætningerne er opfyldt, er der bedre mulighed for at arbejde med modellens kernelementer og dermed bedre vilkår for det forebyggende arbejde og for eventuelt at nedbringe antallet af voldsomme situationer og magtanvendelse.

Det er derfor vigtigt at udvikle de organisatoriske forudsætninger, sideløbende med at der arbejdes med modellens kernelementer.

Ledelsen har ansvar for at skabe en kultur, struktur og organisering, hvor ledere og medarbejdere i fællesskab kan udvikle og implementere modellens kernelementer og for løbende at iværksætte tiltag, der styrker de organisatoriske forudsætninger og dermed mulighederne for det forebyggende arbejde.

a. Børne- og ungehjemmet har en tydeligt defineret målgruppe, og medarbejderne har de rette kompetencer til at understøtte børnenes og de unges behov

Når børne- og ungehjemmets målgruppe er tydeligt defineret, og medarbejderne har viden og kompetencer til at arbejde med den aktuelle børne- og ungegruppe, bliver det i højere grad muligt at møde børnenes og de unges individuelle og komplekse behov med høj faglighed.

En tydelig defineret målgruppe øger sandsynligheden for, at et nyt barn eller en ny ung placeres i det rette tilbud og kan fungere og trives sammen med den øvrige børne- og ungegruppe. Dermed reduceres risikoen for, at der opstår konflikter og spændinger mellem barnet eller den unge og de voksne eller i børne- eller ungegruppen.

Hvis der sker en udvidelse af børne- og ungehjemmets definerede målgruppe, bør det indebære opkvalificering af medarbejdere eller rekruttering af nye medarbejdere med de rette kompetencer.

De rette kompetencer indebærer viden om og kompetencer i forhold til dét, der kendetegner hvert barn eller hver ung, herunder fx traumatiske oplevelser i opvæksten, handicap eller psykiske udfordringer. Det indebærer i høj grad også, at medarbejderne har viden om og de fornødne kompetencer inden for de konkrete metoder og redskaber, som børne- og ungehjemmet anvender i hverdagen, når det kommer til at forebygge voldsomme situationer og magtanvendelse, samt at medarbejdernes faglighed er i overensstemmelse med børne- og ungehjemmets børnesyn.

Det omfatter fx redskaber til at understøtte kommunikation med børn og unge uden verbalt sprog, metoder til inddragelse og konfliktnedtrappende metoder. Derudover skal ledelse og medarbejdere være fortrolige med anvendelsen af lov om voksenansvar og have viden om børns og unges rettigheder under en anbringelse.

Det er væsentligt, at der er en grundig introduktion af nye medarbejdere med et fast introduktionsprogram, og at alle medarbejders kompetencer løbende bliver vedligeholdt og opdateret.

b. Vikarer på børne- og ungehjemmet har opdateret viden om hvert barn eller hver ung og kompetencer til at møde børnene eller de unge med tryghed og omsorg

En stabil og tryk hverdag for børnene og de unge mindsker risikoen for, at konflikter og voldsomme situationer opstår. Da vikarer typisk ikke er en fast del af hverdagen på børne- og ungehjemmet, kan det skabe uforudsigelighed og utryghed for nogle børn og unge, når der er vikarer på arbejde.

Mulighederne for at skabe en stabil og tryk hverdag for børnene og de unge kan imidlertid øges, hvis det sikres, at vikarer er:

- orienteret om relevante aftaler med og beslutninger om børnene og de unge.
- opdateret med viden om børnenes og de unges aktuelle trivsels- og belastningsniveau, og hvordan det enkelte barn eller den enkelte unge bedst støttes i en svær situation.
- bekendt med børne- og ungehjemmets børnesyn og møder børnene og de unge i overensstemmelse med dette.

Det kan øge trygheden for børnene og de unge, hvis der så vidt muligt anvendes faste vikarer.

På tilbud med et højt forbrug af vikarer kan det være særlig hensigtsmæssigt at:

- afklare, hvilke funktioner vikarerne varetager, hvad der forventes af dem, og om dette matcher deres kompetencer.
- skelne mellem faguddannede vikarer og ikkefaguddannede vikarer. Der bør være et særligt fokus på omfanget og brugen af sidstnævnte gruppe. Dog kan der også være udfordringer i forhold til omfattende brug af faguddannede vikarer, da vikarerne normalt ikke deltager i de faglige drøftelser, kompetenceudvikling, supervision etc.
- interessere sig for vagtplanerne, og herunder hvor meget vikarkontakt børnene eller de unge i gennemsnit har henover eksempelvis en uge. Dette for at vurdere omfanget af vikarkontakten sammenlignet med kontakten til faste medarbejdere.
- interessere sig for, hvordan nye vikarer bliver introduceret til tilbuddet, om børnene eller de unge orienteres, når der kommer nye vikarer, og om vikarerne klædes på til at kunne løfte opgaven.
- interessere sig for, hvordan børnene eller de unge opfatter spillet med vikarer, og hvordan medarbejderne opfatter samarbejdet med vikarer, herunder om de er trykke ved at være på arbejde sammen med en vikar.
- interessere sig for, om og hvor ofte vikarer er involveret i eventuelle magtanvendelser på tilbuddet.

Kilde: Auditrapport 18.2

c. Børne- og ungehjemmet har et trygt og motiverende arbejdsmiljø

Det er en vigtig forudsætning for at lykkes med at forebygge og håndtere voldsomme situationer og magtanvendelser, at ledelsen sikrer et godt arbejdsmiljø, som er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt. En væsentlig del af et godt arbejdsmiljø er psykologisk tryghed på arbejdspladsen. Det indebærer, at medarbejderne er trygge ved at udtrykke sig, at de kan være sig selv og tør tale højt om tvivl, fejl, spørgsmål eller andet uden at frygte, hvordan det bliver modtaget af såvel ledelse som kollegaer.

Et godt arbejdsmiljø indebærer også, at der er indbyrdes kendskab til og tillid til hinanden i personalegruppen, da det gør det nemmere at støtte, aflaste og samarbejde med hinanden i svære situationer. Det kræver fx tillid at bede om hjælp fra sine kollegaer, at give udtryk for, at man har brug for et skifte, eller at man ikke længere har overskud til at regulere egne følelser og møde barnet eller den unge med ro og empati.

Et stærkt fagligt arbejdsmiljø, der understøtter forebyggelse af voldsomme situationer og magtanvendelse, indbefatter en kultur med løbende dialog og refleksion mellem medarbejdere og ledelse og medarbejdere imellem. Det indebærer en god feedback-kultur, hvor medarbejderne på konstruktiv vis kan give hinanden feedback i forskellige situationer, fx i relation til, hvordan en voldsom situation eller magtanvendelse er blevet håndteret.

At danne og opretholde en kultur, hvor feedback er en naturligt del af det at gå på arbejde, og hvor der skabes læring af de situationer, der opstår, kræver tryghed og tillid i medarbejdergruppen.

På børne- og ungehjem kan medarbejderne bl.a. være disponeret for sekundær traumatisering, hvor et barns eller en ungs traume bliver videregivet til medarbejderne. Ledelsen bør derfor have et kontinuerligt fokus på medarbejdernes trivsel og eventuelle belastninger for at understøtte en god og sund kultur, hvor ting som forræelse ikke bliver en del af hverdagen.

Et godt arbejdsmiljø understøttes af, at medarbejderne har de fornødne kompetencer i anvendelsen af konfliktnedtrappende metoder og pædagogiske tiltag, samt at disse anvendes i praksis på børne- og ungehjemmet. Det kan sikre, at medarbejderne er i stand til at bruge redskaber og teknikker fra metoderne – også i de mest pressede situationer.

Derudover er systematisk supervision generelt – og særligt efter en voldsom situation eller magtanvendelse – medvirkende til at understøtte medarbejdernes trivsel og samtidig skabe læring af de situationer, der opstår.

d. Børne- og ungehjemmet har tryghedsskabende fysiske rammer

Trygge fysiske rammer skaber trygge børn og unge. Et børne- og ungehjem, der fremstår hjemligt, indbydende og vedligeholdt, vil ofte påvirke børnenes eller de unges og medarbejdernes trivsel positivt. Der skal være plads til alle, hvad enten der er brug for ro og stille områder, fysisk udfoldelse eller musik og kreativitet, og indretningen bør tilgodese børnenes og de unges mulighed for at have et privatliv. Desuden skal de fysiske rammer så vidt muligt tilgodese de behov, som børnenes varierende alder giver. Fx vil små børn typisk have behov for nære, trygge rammer, hvorimod lidt ældre børn eller unge bedre kan overskue et lidt større areal.

Derudover vil det understøtte følelsen af tryk-
hed, hvis barnet eller den unge har indflydelse på
indretning af eget værelse, ligesom fællesarealer
med fordel kan indrettes i samarbejde med bør-
nene og de unge.

For børn og unge med handicap kan elementer
som farver, lys og lyd i indretningen have betyd-
ning for trivslen, alt afhængigt af hvor sensitivt
barnet eller den unge er over for udefrakommen-
de stimuli. Derfor bør indretningen være balance-
ret i forhold til mængden af stimuli og samtidig, i
det omfang det er muligt under hensyntagen til
børnene og de unge, undgå at blive for institu-
tionaliseret og dermed miste det hjemlige præg.

I kan finde inspiration til arbejdet
med at skabe trygge fysiske rammer
hos De Anbragtes Vilkår, som har
udarbejdet en række anbefalinger,
der beskriver, hvad der skal til for at
skabe oplevelsen af 'et rigtigt hjem'.
Anbefalingerne tager udgangspunkt i
erfaringer og ønsker fra børn og unge,
som er eller har været anbragt. Find
anbefalingerne på DAV's hjemmeside:
www.deanbragtesvilkar.dk.

e. Børne- og ungehjemmet samarbejder med relevante lokale, regionale og nationale samar- bejdspartnere

Et hverdagsliv for et barn eller en ung på et børne- og ungehjem foregår i forskellige sociale sam-
menhænge og arenaer: selve børne- og ungehjemmet, barnets eller den unges forældres hjem,
skole, dagtilbud, fritidsjob, fritidsaktiviteter og venner. For anbragte børn og unge er der derudover
den kompleksitet i deres liv, at der er en kommunal myndighed, der kan træffe afgørelser om deres
hverdagsliv og fremtid. Barnets eller den unges trivsel og udvikling kan i det daglige påvirkes af
forhold og relationer i de forskellige arenaer.

Et løbende og tæt samarbejde mellem børne- og ungehjemmet og de forskellige eksterne aktører,
herunder forældre, understøtter både børne- og ungehjemmets arbejde med at støtte barnet eller
den unge – og dermed forebygge konflikter og voldsomme situationer – og samarbejdet med bar-
net eller den unge om hverdagslivet.

6. Kom godt i gang med modellen

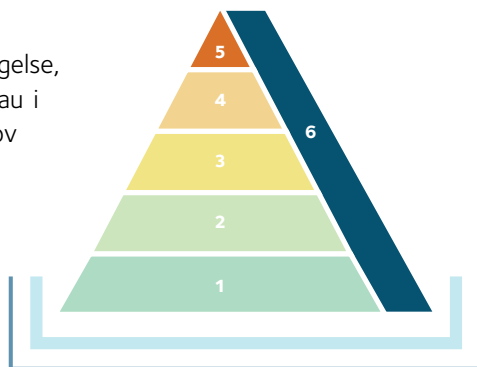
TRIN 1: Koble jeres aktuelle udviklingsbehov og modellen

Når I med udgangspunkt i modellen og i tæt sammenhæng med jeres eksisterende faglige praksis skal styrke arbejdet med at forebygge og håndtere voldsomme situationer og magtanvendelser, er det en god idé at vurdere, hvor det er mest relevant for jer at starte arbejdet.

Erfaringerne fra de otte børne- og ungehjem, der har arbejdet med modellen i forbindelse med deres deltagelse i initiativet, viser, at det er afgørende at tage udgangspunkt i de konkrete behov, ressourcer og den organisering, der er på det enkelte børne- og ungehjem, når I går i gang med at arbejde med modellens elementer.

På sigt bør I arbejde med alle tre niveauer i modellen, så I både får styrket jeres forebyggelse, håndtering og opfølgning på voldsomme situationer og magtanvendelser. Men det er hensigtsmæssigt at starte med en vurdering af, hvor behovet er størst hos jer, og hvilke af modellens niveauer der bedst imødegår de udfordringer, I står overfor, og indfrier de mål, I aktuelt arbejder med i jeres faglige praksis.

Er det den brede forebyggelse og et fokus på tryghed og inddragelse, der er behov for at styrke, skal I tage fat på det nederste niveau i modellen. Er der et højt konfliktniveau, som enten peger på behov for at blive bedre til at vurdere og handle på børnenes og de unges trivselssignaler eller behov for, at I arbejder med konflikthåndtering, så I kan nedbringe risikoen for voldsomme situationer og magtanvendelser og håndtere dem bedre, når de forekommer, bør I starte med det midterste eller øverste niveau i modellen. Er det opfølgning og genetablering af tryghed efter konflikter, det halter med, bør I arbejde med det tværgående element.

Både en lærende praksis (som er en del af det tværgående kerneelement 6), børnesynet og de organisatoriske forudsætninger er grundlæggende for, hvordan I lykkes med at udvikle jeres praksis, så den afspejler kernelementerne i modellen. Uanset hvilke niveauer og elementer der er mest brug for at lægge ud med i jeres arbejde, anbefales det derfor, at I parallelt arbejder med løbende læring, børnesynet og de organisatoriske forudsætninger. Det vil sige, at I bør arbejde med børnesynet som en del af jeres arbejde med fx konflikthåndtering, hvis det er den del af modellen, som er vigtig at starte med hos jer. Det kan også være, at I i en periode har brug for at arbejde mere målrettet med de organisatoriske forudsætninger for at få skabt de rette rammer for at kunne lykkes med at omsætte modellens kernelementer i jeres praksis. Men det er ikke sådan, at I først kan arbejde med kernelementerne, når rammerne er på plads. I praksis hænger børnesyn, organisatoriske forudsætninger og kernelementerne tæt sammen og bidrager i et samspil til at styrke jeres forebyggelse og håndtering af voldsomme situationer og magtanvendelser.

TRIN 2: Prioritering af det faglige arbejde med modellen

Måske har I som ledelse et helt klart billede af, hvor I skal sætte ind på jeres børne- og ungehjem og eventuelt på enkelte afdelinger. Det kan også være, at bestyrelsen, kommunen eller tilsynet peger på et specifikt behov for enten forebyggelse eller håndtering af konflikter.

Men det kan også være, I har behov for at danne jer et overblik over, hvor det er bedst af starte, og hvor I er henholdsvis stærke og mindre stærke i jeres praksis i forhold til de enkelte elementer i modellen. Her kan I fx sammen med afdelingsledere og udvalgte medarbejdere vælge at tage en temperaturmåling på jeres praksis ved at drøfte de enkelte elementer i modellen og vurdere, i hvilket omfang jeres praksis allerede afspejler elementet, og hvordan der eventuelt er behov for at udvikle jeres praksis i forhold til det enkelte kernelement.

I kan bruge refleksionsspørgsmålene på næste side til at danne jer et overblik.

REFLEKSIONSSPØRGSMÅL TIL OPSTART AF DET FAGLIGE ARBEJDE MED MODELLEN

Børnesyn

Tag først udgangspunkt i spørgsmålene under det fælles børnesyn i modellen på side 13 for at starte arbejdet med børnesyn og vurdere, hvor meget udviklingen af dette element skal fylde til en start.

Forebyggelse (Kernelement 1-3)

Forhold jer til nedenstående spørgsmål, og vurder, i hvor høj grad jeres nuværende praksis matcher handleanvisningerne i modellen, og hvor I har behov for at styrke jeres praksis.

- Hvordan opbygger og deler vi viden om trivslen for det enkelte barn eller den enkelte unge?
- Hvordan spotter vi forhold, der forstyrrer det enkelte barns eller den enkelte unges trivsel og tryghed?
- Hvordan kan vi i højere grad tilpasse indsatsen til det enkelte barns eller den enkelte unges behov?
- Hvad indebærer inddragelse for os?
- Hvordan giver vi børnene eller de unge indflydelse på deres egen hverdag, og hvordan oplever de det konkret?
- Hvad gør vi for at forebygge voldsomme situationer og magtanvendelse, og hvad er vigtigt i den forbindelse?
- Kender alle medarbejdere til forebyggende tiltag, og i så fald hvilke?
- Hvordan virker de tiltag, vi arbejder med nu, for at forebygge voldsomme situationer og magtanvendelser?

Håndtering (Kernelement 4-5)

Forhold jer til nedenstående spørgsmål, og vurder, i hvor høj grad jeres nuværende praksis matcher handleanvisningerne i modellen, og hvor I har behov for at styrke jeres praksis.

- Kender vi kravene i lov om voksenansvar, og hvordan lever vi op til dem?
- I hvor høj grad kender alle medarbejdere til konflikt nedtrappende tiltag og anvendelse af nænsomme fysiske greb?
- I hvilket omfang er alle medarbejdere i stand til at vurdere, hvornår en situation nødvendiggør, at der anvendes magt?
- I hvilket omfang er alle medarbejdere opmærksomme på vigtigheden af at indtage forskellige roller under en magtanvendelse?
- I hvor høj grad får vi løbende trænet og vedligeholdt vores viden i forhold til, hvordan vi håndterer voldsomme situationer og magtanvendelse?

Læring (Kernelement 6)

Forhold jer til nedenstående spørgsmål, og vurder, i hvor høj grad jeres nuværende praksis matcher handleanvisningerne i modellen, og hvor I har behov for at styrke jeres praksis.

- Hvordan følger vi op på, om og hvordan forebyggende tiltag i vores praksis virker?
- Hvordan følger vi op på voldsomme situationer og på magtanvendelse, og har vi en fast procedure for begge dele?
- Har vi nogle arbejdsgange, redskaber eller andet, der understøtter en god opfølgning og læring af situationen både for de involverede medarbejdere, barnet eller den unge og for andre børn og unge, der har overværet/overhørt situationen? Hvordan fungerer de?
- I hvilket omfang har vi en feedback-kultur, hvor alle føler sig trygge og ved, hvordan de kan give og modtage konstruktiv kritik og feedback?

Efter gennemgangen af elementerne i modellen og de konkrete refleksionsspørgsmål, kan I tage en drøftelse og samle op på følgende:

- 1) Hvor oplever vi, der er det største behov for at udvikle vores praksis, når det kommer til forebyggelse og håndtering af konflikter, voldsomme situationer og magtanvendelse?
- 2) Hvor er der eventuelt 'lavthængende frugter' i form af små tiltag, vi kan skrue på i vores praksis for at skabe en ændring?
- 3) Hvad bliver vi eventuelt nødt til at arbejde med på et senere tidspunkt?

I får på den måde et grundlag for at prioritere, hvilket eller hvilke kernelementer I vil starte med at arbejde med. Læg også en plan for, hvornår I vil tage fat på arbejdet med de kernelementer, I ikke har i fokus i første omgang.

TRIN 3: Jeres organisering af udviklingsarbejdet

For at komme godt i gang og sikre et vedvarende fokus på jeres arbejde med at styrke forebyggelse og håndtering af voldsomme situationer og magtanvendelse er det vigtigt, at I overvejer, hvordan I vil organisere jeres udviklingsarbejde.

LEDELSESMÆSSIG FORANKRING Ansvaret for det daglige arbejde med modellen kan fx uddelegeres til afdelingsledere, men det er vigtigt, at der er nogen på ledelsesniveauet, som har det tværgående overblik i organisationen, sikrer en fælles retning og tager overordnet ansvar for udviklingen af jeres praksis.

Ledelsen har ansvar for at sikre, at det er muligt at prioritere udviklingsarbejdet i hverdagen, fx ved at udpege de ledere og medarbejdere, som spiller centrale roller i at sikre fremdrift og skabe plads til refleksioner, læring og opfølgning i den eksisterende mødestruktur (ledelsesmøder, personalemøder mv.). Derudover vil det være centralt, at ledelsen kommunikerer, hvordan arbejdet spiller sammen med andre tiltag og fokusområder på børne- og ungehjemmet, så det er tydeligt, hvordan indsatsen prioriteres som en integreret del af hverdagens praksis – og ikke alene anskues som et udviklingsarbejde, der ses afkoblet fra eksisterende opgaver. Som ledelse kan det også være relevant at overveje, hvordan og hvornår I løbende stiller jer til rådighed for sparring og refleksion og konkret støtter udviklingsarbejdet tæt på praksis i hverdagen.

DEDIKERET ARBEJDSGRUPPE Det kan være en god idé at nedsætte en arbejdsgruppe med udvalgte nøglemedarbejdere og ledere/koordinatorer fra den eller de afdelinger, der skal starte og drive arbejdet med modellen. Nøglemedarbejderne har en særlig rolle i at fastholde fokus på at få taget modellen i brug og sikre vidensudveksling på tværs. Det er også vigtigt, at der er minimum én ledelsesrepræsentant med i gruppen.

Arbejdsgruppen har ansvar for at lægge en konkret plan for udviklingsarbejdet og koordinere de forskellige tiltag, som sættes i gang, samt hjælpe med at udpege og foreslå løsninger på barrierer undervejs i udviklingsarbejdet. Gruppens medlemmer kan dele erfaringer fra de enkelte afdelinger

og tage gode idéer med tilbage i egen afdeling. Ligeledes kan gruppen bringe de faglige erfaringer fra udviklingsarbejdet med tilbage til ledelseslaget, så ledelsen har viden om resultater og fremgangen i arbejdet med indsatsen og kan hjælpe, fx hvis der er barrierer eller udfordringer, eller der opstår nye behov eller viden, som kalder på en revurdering af, hvilke elementer i modellen der skal arbejdes med (Trin 2).

Et af de deltagende børne- og ungehjem har i udvælgelsen af nøglemedarbejdere til arbejdsgruppen lagt vægt på at have både erfarne og nye medarbejdere med. Det bunder i en erfaring om, at de kan bidrage med forskellige perspektiver ind i arbejdet med nye tiltag, som er gavnligt for udviklingen af praksis. Der er ligeledes erfaringer med, at det er vigtigt at fastsætte en fast kadence for, hvornår og hvor ofte arbejdsgruppen mødes, og planlægge et år frem.

ARBEJD MED PRØVEHANDLINGER OG LØBENDE JUSTERINGER I PRAKSIS Når I skal gøre modellen til en integreret del af jeres praksis, kan det med fordel ske gennem små afprøvninger i praksis, også kaldet prøvehandlinger. Det giver mulighed for at øve sig, justere og sikre sammenhæng til det, I allerede gør. For at sikre gode rammer for udviklingsarbejdet bør ledelsen sørge for, at de medarbejdere og afdelingsledere, som skal arbejde med udviklingen, har ressourcer til det både i form af kompetencer og dedikeret tid til at arbejde på den nye måde og til at følge op på, om de iværksatte tiltag er de rigtige, og/eller om de skal justeres. Ledelsen spiller derfor en vigtig rolle i at sikre, at erfaringerne med at afprøve nye handlinger og skrue på den eksisterende praksis løftes til fælles læring på børne- og ungehjemmet, så nye tiltag og erfaringer bliver kendte og relevante for alle medarbejdere.

I hæfte 4 i *Håndbog i lovende praksis* kan I læse mere om, hvordan I kan arbejde struktureret med læring og forbedringer af jeres praksis gennem prøvehandlinger.

Se hæfte 4 i "[Håndbog i lovende praksis](#)" [her](#)

SAMARBEJDSPARTNERE En ledelsesmæssig opgave i forbindelse med udviklingsarbejdet er også kommunikation til og inddragelse af relevante samarbejdspartnere – fx driftsherre, kommune, landsdækkende organisationer m.fl. Det kan både være væsentligt i forhold til at sikre organisatorisk opbakning til arbejdet med modellen, sparring med parter, som kan støtte op om udviklingen eller videndeling med andre tilbud. Derudover kan det være relevant for fx kommunen eller andre, som matcher børn eller unge med jeres tilbud og for forældregruppen, at vide, at arbejdet med modellen er en del af jeres pædagogiske praksis.

Bilag 1

Spørgeguide til indflytningssamtale med forældre og/eller barnet eller den unge

Baggrundsviden om barnet

- Hvad hedder forældrene?
- CPR-nummer
- Mail, telefonnummer
- Bor forældrene sammen?
- Søskende + alder
- Nære relationer, evt. netværkscirkel
- Kulturelle eller religionsoplysninger
- Barnets livshistorie, herunder om der har været nogle særlige traumer, der har påvirket barnet.
- Sundhedsfaglige informationer
- Hvad er barnets diagnoser?
- Hvad får barnet af medicin, og hvordan tager barnet medicin?
- Er der nogen CAVE (allergier)?
- Hvad er barnets nuværende vægt og højde?
- Særlige informationer om kost og spisevaner?
- Hvordan går barnet til læge og tandlæge? Er der særlige forbehold?

Ergo- og fysioterapeutiske informationer

- Hvilket funktionsniveau har barnet?
- Har barnet nogle hjælpemidler, fx kropsbårne, fysiske?
- Hvordan fungerer barnet motorisk i forhold til bevægelighed, grov- og finmotorisk?
- Har der været udarbejdet en Sensory Profile eller andet lignende?

Hverdagspraktiske informationer

- Hvad er barnets toiletvaner?
- Er barnet blebruger? Hvis ja, hvilke bleer bruger barnet?
- Hvordan kommer barnet i bad? Brusebad/badekar?
- Er der en særlig procedure?
- Hvordan reagerer barnet på hårvask?
- Hvor selvhjulpent er barnet i forhold til påklædning?
- Hvordan spiser barnet?
- Er der særlige hjælpemidler, barnet bruger under spisning?
- Hvor selvhjulpent er barnet?
- Kan barnet rumme andre, når det spiser?
- Kan barnet selv sætte en leg i gang?
- Hvordan er barnets hverdagsstruktur/døgnrytme?
- Har barnet særlige putterutiner, fx har barnet særlige sovedyr, lys m.m.
- Hvilken interesse har barnet for diverse aktiviteter – cykle, gåture, svømme, ridning, udeleg, kreative ting, andet?
- Har barnet særinteresser?
- Har barnet noget yndlingslegetøj?
- Hvad er barnets lpad-, tv-, musikvaner?

Kommunikation

- Hvordan kommunikerer barnet, verbalt/nonverbalt?
- Er der alternative kommunikationsformer, fx Go Talk Now, Boardmaker, konkrete, Tegn til Tale m.m.?

Adfærd

- Hvordan er den nuværende trivsel ved barnet?
- Hvordan er barnets søvn mønster; hvordan sover barnet om natten, hvordan reagerer barnet ved opvågninger? Er der særlige strategier til at få barnet tilbage i søvnen?
- Hvad er barnets ressourcer – hvad er barnet særlig glad for?
- Hvordan indgår barnet i sociale relationer; med andre børn, kendte voksne, nye voksne?
- Motivationsfaktorer:
 - Hvad kan være en motivation for, at barnet deltager/er samarbejdsvilligt i kravssituationer?
 - Hvilke ting kan være med til at motivere barnet?
- Hvilke stressfaktorer har barnet?
 - Er der specifikke situationer/ting, der særligt stresser barnet?
- Hvordan reagerer barnet på kravssituationer? Kan dette udløse frustrationer?

Samarbejde

- I hvilket omfang ønsker I som forældre at deltage ved lægebesøg/sygehusbesøg, indlæggelser osv.?
- Hvem står for, at barnet bliver klippet; børne- og ungehjem eller forældre?
- Hvordan reagerer barnet på klipning?
- Hvem skal stå for tøj køb; børne- og ungehjem eller forældre?
- Hvad er tankerne om hjemmebesøg? Og komme på besøg på børne- og ungehjemmet, herunder transport?
- Ønsker I en aften-sms med lidt info om dagen i opstartsperioden?
- Er der ønsker til værelsesindretning? Er det noget, I selv ønsker at stå for?
- Hvornår ønsker I at blive kontaktet, fx ved sygdom, når der gives p.n. osv.?
- Hvordan afholdes mærkedage (jul, fødselsdag, konfirmation og lign.)?
- Hvad er jeres forventninger til os?
- Er der andre ting, I tænker, vi skal vide?

Hvis I arbejder med trafiklysmodellen, kan I supplere med nedenstående spørgsmål

Introducér først trafiklysmodellen: hvad det er, og hvordan I anvender den.

- Hvordan vil I beskrive barnet, når barnet er i **GRØN**?
- Hvilke tegn ser I?
- Hvad gør I i samværet med barnet?
- Hvordan vil I beskrive barnet, når barnet er i **GUL**?
- Hvilke tegn ser I?
- Hvad gør I i samværet med barnet for at bringe barnet tilbage i **GRØN**?
- Hvordan vil I beskrive barnet, når barnet er i **RØD**?
- Hvilke tegn ser I?
- Hvordan er barnet selvskadende/udadreagerende?
- Hvad gør I i samværet med barnet for at bringe barnet tilbage i **GRØN**?

Social- og Boligstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.sbst.dk

April 2025